

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Katedra anglistiky a amerikanistiky

**Kontrastivní analýza předmanželské smlouvy
v češtině a angličtině z pohledu překladu**

(Bakalářská práce)

2017

Hana Punčochářová

Filozofická fakulta Univerzity Palackého
Katedra anglistiky a amerikanistiky

**Kontrastivní analýza předmanželské smlouvy v češtině a angličtině z pohledu
překladu**

**Contrastive Analysis of Prenuptial Agreements in Czech and English
for Translation Purposes**

(Bakalářská práce)

Autor: Hana Punčochářová

Studijní obor: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Klábal

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla úplný seznam citované literatury.

V Olomouci dne 4. 5. 2017

vlastnoruční podpis

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Ondřeji Klabalovi za veškerou jeho pomoc, cenné rady a čas, který mi věnoval. Rovněž děkuji JUDR. Ondřeji Šmídovi, Ph.D. za poskytnutí vzorových smluv psaných v češtině a za všechna doporučení.

Autor: Hana Punčochářová

Studijní obor: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Název česky: Kontrastivní analýza předmanželské smlouvy v češtině a angličtině z pohledu překladu

Název anglicky: Contrastive Analysis of Prenuptial Agreements in Czech and English for Translation Purposes

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Klabal

Počet stran: 106 (včetně příloh)

Počet znaků: 110 000 (bez příloh)

Počet příloh: 6

Olomouc 2017

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AM	americké smlouvy
BR	britské smlouvy
BLD	Black's Legal Dictionary
ODL	Oxford Dictionary of Law
ObčZ	Zákon č.89/2012 Sb., nový občanský zákoník
ÚJČ AV ČR	Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky

OBSAH

Úvod.....	9
1. PRÁVNĚ-KONTRASTIVNÍ ANALÝZA.....	11
1.1 Právní systémy.....	11
1.1.1 Kontinentální systém.....	12
1.1.2 Angloamerický systém.....	13
1.1.2.1 Anglické právo.....	13
1.1.2.2 Právo USA.....	14
1.2 Rodinné právo.....	15
1.2.1 Česká republika.....	16
1.2.2 Anglie a Wales.....	16
1.2.3 USA.....	16
1.3 Manželské majetkové vztahy.....	17
1.3.1 Česká republika.....	17
1.3.2 Anglie a Wales.....	18
1.3.3 USA.....	19
1.4 Předmanželská smlouva.....	20
1.4.1 Česká republika.....	20
1.4.2 Anglie a Wales.....	21
1.4.3 USA.....	22
1.5 Formální a obsahové náležitosti předmanželských smluv.....	24
1.5.1 Česká republika.....	24
1.5.2 Anglie a Wales.....	24
1.5.3 USA.....	25
2. LINGVISTICKO-KONTRASTIVNÍ ANALÝZA.....	26

2.1	Struktura předmanželských smluv.....	27
2.2	Jazykové šablony	32
2.3	Terminologie.....	37
2.3.1	Termíny s protějšky v příkladech smluv	38
2.3.2	České termíny bez anglického protějšku v příkladech smluv	47
2.3.3	Anglické termíny bez českého protějšku v příkladech smluv	49
2.4	Syntax a styl.....	55
2.4.1	Česky psané smlouvy	55
2.4.1.1	Explicitnost	55
2.4.1.2	Dlouhá souvětí	57
2.4.1.3	Trpný rod.....	58
2.4.1.4	Budoucí čas	58
2.4.2	Anglicky psané smlouvy	59
2.4.2.1	Dlouhá souvětí	59
2.4.2.2	Postmodifikace.....	59
2.4.2.3	Modální slovesa	60
2.4.2.4	Podmínkové věty.....	63
2.4.2.5	Trpný rod.....	63
2.4.2.6	Here-, there-, where-	64
	ZÁVĚR.....	66
	PŘÍLOHY	68
	Příloha 1 – Kolokační glosář	68
	Příloha 2 – Překlad z ČJ do AJ.....	72
	Příloha 3 – Překlad z AJ do ČJ.....	83
	SUMMARY	99
	BIBLIOGRAFIE	100
	ANOTACE.....	106

Úvod

V dnešním globalizovaném světě je překlad textů samozřejmostí. Vzhledem k tomu, že se angličtina stala předním světovým jazykem, vzrostla v široké škále oblastí potřeba odborníků, kteří by fungovali jako zprostředkovatelé mezi angličtinou a ostatními jazyky (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 1). Jednou z těchto oblastí, ve kterých je překlad zapotřebí, je právo. „Právní překlad je specifická kategorie v rámci speciálních teorií překladu: mnohé principy byly stanoveny zejména v posledních dvaceti letech, kdy se v mezinárodním kontextu vypracovala teorie právní lingvistiky a právního překladu založená na srovnávacím právnělingvistickém zkoumání“ (Chromá a Klbal, 2015, s. 200). Tato práce se zabývá právě komparativní analýzou specifického typu právního dokumentu z oblasti rodinného práva, konkrétně předmanželské smlouvy.

Ačkoliv předmanželské smlouvy v České republice podle Hrušákové a Westphalové nejsou příliš časté (2011, s. 181), například v USA je uzavírání těchto smluv čím dál běžnější mezi mladými lidmi (Gregory, Swisher a Wilson, 2013, s. 105). Není tedy vyloučeno, že se tento trend rozšíří i u nás a rovněž jejich překlad bude častější. Předmanželská smlouva si tím pádem zaslouží větší pozornost. Přestože existují práce zabývající se předmanželskými smlouvami z právního hlediska, z hlediska překladatelského žádné práce věnující se srovnání předmanželských smluv v českém a anglickém jazyce nejsou k dispozici. Proto je nanejvýš užitečné získat přehled o rozdílech mezi českými a anglickými podobami těchto smluv, určit problematické aspekty a pokusit se navrhnout jejich řešení.

Překlad mezi češtinou a angličtinou může být velmi náročný vzhledem k tomu, že „angličtina je komunikačním kódem zásadně odlišného právního systému s historií a filozofií značně odlišnou od středoevropské právní kultury, do níž patří české právo“ (Chromá a Klbal, 2015, s. 201). Je nutné podotknout, že neexistuje pouze jedna varieta angličtiny a tato práce chce odlišit přinejmenším britskou a americkou angličtinu a právní systém vzhledem k tomu, že Velká Británie a USA jsou dvě hlavní anglofonní země ovlivňující Českou republiku. Z toho důvodu práce navzájem porovnává české, britské a americké předmanželské smlouvy.

První část práce je teoretická a má za cíl poskytnout základní informace o českém, britském a americkém právním systému a rodinném právu. Jak totiž zmiňují

Chromá a Klabal (2015, s. 203), do překladatelských kompetencí se tradičně řadí kompetence věcná a překladatel je povinen mít určité znalosti o překládané látce. Právo je velmi obsáhlá disciplína a být expertem vyžaduje dlouholeté studium a praxi. Proto „není pochopitelně nutné, aby byli překladatelé právními experty, ale samozřejmě je potřeba, aby měli dobrou základní znalost hlavních mechanismů angloamerického systému práva a právního systému druhého jazyka, o který se jedná“¹ (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 4). Teoretická část dále popíše roli i krátkou historii předmanželských smluv a jejich obsahové a formální náležitosti, přičemž vždy bude srovnána situace ve všech třech zemích.

Následující část se věnuje kontrastivní lingvistické analýze vzorku předmanželských smluv v češtině a angličtině. Tato analýza se dělí na čtyři části: strukturu předmanželských smluv, jazykové šablony, terminologii a syntax a styl. V rámci analýzy nabízím i konkrétní překladatelská řešení. Příklady smluv pochází z dostupných a věrohodných zdrojů. Nejedná se jen o zdroje internetové, ale čerpala jsem také od notáře, z právnícké databáze či elektronické knihy. Analyzované smlouvy budou dostupné v přílohách (přílohy 4-6) a jejich zdroje budou podrobněji popsány.

Práce je zakončena překladem vybraných předmanželských smluv. Dvě české smlouvy budou přeloženy do angličtiny (příloha 2), jedna britská a jedna americká smlouva bude přeložena do češtiny (příloha 3). Při překladu vycházím z teoretických poznatků získaných během analýzy.

Cílem práce je poskytnout přehledné srovnání předmanželských smluv ve všech třech zemích, analyzovat jazykové rysy, upozornit na problémy vznikající při překladu v důsledku jazykových i právních odlišností a nabídnout řešení, ze kterých budou moci překladatelé těchto smluv čerpat. Pro tyto účely práce taktéž zahrnuje kolokační glosář (příloha 1), který obsahuje typické kolokace anglických a českých termínů. Práce tak aspiruje na rozšíření překladatelských poznatků v této oblasti a usnadnění práce budoucích překladů tohoto typu právních dokumentů.

¹ Není-li uvedeno jinak, cizojazyčnou literaturu přeložila autorka práce

1. PRÁVNĚ-KONTRASTIVNÍ ANALÝZA

V rámci překladatelského procesu nejen rozkrýváme vztahy mezi jednotlivými jazyky (srovnávací analýza) a nalézáme rozdíly (kontrastivní analýza), ale také zjišťujeme, jak se od sebe liší kulturní prostředí daných jazyků (Chromá, 2014, s. 14). U překladu právních textů kulturním prostředím rozumím právní kulturu, neboť jak uvádí Chromá (2014, s. 20), „jazyk, jímž je právo ve společenství sdělováno těm, kdo se jím mají řídit nebo jejichž vztahy upravuje, zcela podléhá právní kultuře daného společenství“. Abychom tedy dosáhli kvalitního překladu právních textů, jejich právní kulturu bychom měli zohlednit. Z toho důvodu se před tím, než se zaměřím na lingvistickou stránku předmanželských smluv, zaměřím na jejich právní kontext v ČR, Velké Británii a USA.

Jelikož se tato analýza snaží především hledat rozdíly v právu daných zemí, které by při překladu mohly působit problémy, nazývám ji právně-kontrastivní. Knapp (1996, s. 20) tvrdí, že abychom mohli právo v různých částech světa porovnávat, musíme se „soustředit na *určité typy* práva, tj. právní systémy či právní rodiny“, a proto nejdříve všechny tři země zařadím do těchto systémů. Dále se zaměřím na rodinné právo, jehož součástí je i manželské majetkové právo. Po vysvětlení toho, jak je v jednotlivých zemích právně nahlíženo na majetek manželů, už je možné zabývat se předmanželskou smlouvou samotnou, popíšu její roli i stručnou historii. Na nejkonkrétnější úrovni už se potom budu věnovat jejím formálním a obsahovým náležitostem.

1.1 Právní systémy

Právní systémy lze třídit několika způsoby podle různých kritérií. Jak ale tvrdí Knapp (1996, s. 106), mnohá třídění se shodují v tom, že rozlišují dva základní okruhy práva, a to právo psané a nepsané, a sám tyto dva okruhy nazývá jako právo kontinentální a angloamerické². Jelikož je do těchto dvou okruhů práva možné jednoduše zařadit všechny tři státy relevantní pro tuto práci a toto přehledné rozdělení používají i další autoři (Hungar, 2008), vybrala jsem si Knappovo rozdělení i já.

Oba tyto systémy, kontinentální i angloamerický, se dále mohou členit na další podsystémy. V této práci jde v případě angloamerického systému pouze o ten anglický

² ke kterým ještě na poněkud jiné úrovni přiřazuje právo islámské, což však pro tuto práci není podstatné

a americký, v případě kontinentálního systému jde potom pouze o to, jak se dotýká českého práva. Co se anglického práva týče, je nejdříve potřeba Spojené království zúžit na pouze Anglii a Wales, neboť Severní Irsko, ostrov Man a převážně potom Skotsko se svým právem liší (Hungr, 2008, s. 11). Jak tvrdí Cao (2007, s. 66), „porovnáme-li právní instituce a obory angloamerického a kontinentálního práva, nalezneme mnoho pojmových a strukturálních rozdílů“. Tyto dva právní systémy nyní popíšu z hlediska geografie, historie a pramenů práva.

1.1.1 Kontinentální systém

Jak již sám název napovídá, tento systém, vycházející především z římského práva (Hungr, 2008, s. 16), se zformoval v kontinentální Evropě, odkud se rozšířil i do jiných částí světa (Knapp, 1996, s. 112). Vzhledem k různorodosti Evropy i složitému vývoji jejích států není divu, že systém kontinentálního práva není homogenní, jak o tom pojednává Knapp (1996, s. 113), který rozlišuje subsystém francouzský, rakouský, německý, švýcarský, skandinávský a latinskoamerický.

V tomto rozdělení by české právo spadalo do subsystému rakouského, které podle Hungra (2008, s. 10) vychází z Všeobecného občanského zákoníku (ABGB) z roku 1811 ovlivněného římským a přirozeným právem, nicméně jak upozorňuje Knapp (1996, s. 118), tradice českého práva sahá dávno před dobu, než ji nahradila tradice rakouská. V období komunismu přešlo české občanské právo z okruhu rakouského do zaniklého sovětského (socialistického), který se však také řadí do kontinentálního práva (Knapp, 1996, s. 119). Knapp (1996, s. 119) dále hovoří o (v té době budoucím) občanském zákoníku, který se má duchem navracet k občanskému zákoníku platnému před nástupem komunismu a který by měl zahrnovat obchodní, rodinné i pracovní právo, přičemž tento nový občanský zákoník se stal účinným od 1. 1. 2014.

O pramenech kontinentálního práva pojednává Hungr (2008, s. 37-38) a dle jeho slov „v kontinentálním právním systému není možné vytvořit, měnit nebo rušit právní normu jinak než prostřednictvím normativního, tj. obecně závazného právního aktu“. Zmiňuje i prvky nepsaného práva, např. právní obyčej nebo soudní precedent, které jsou v Evropě výjimečné, případně modifikované. Jeho tvrzení, že kontinentální systém neuznává soudní rozhodnutí jako pramen práva (přestože nabývají na významu), potvrzuje i Knapp (1996, s. 112), když tvrdí, že soudce podle kontinentálního systému práva právo nevytváří, nýbrž nalézá.

Další charakteristikou kontinentálního systému je, že se všechny subsystemy shodují ve struktuře, jež se vyznačuje dualismem veřejného a soukromého práva, který v jiných kulturách nenalezneme (Hungr, 2008, s. 37). Veřejným právem se rozumí „postavení člověka jako občana státu“, soukromým potom postavení „člověka uspokojující své materiální potřeby“ (Knapp, 1996, s. 108). Rodinné právo spadá do práva soukromého, o čemž blíže pojednávám v kapitole 1.2.

Z výše zmíněného je tedy podstatné, že kontinentální právo se vyznačuje a tím pádem odlišuje od toho angloamerického především tím, že je psané, má několik subsystemů, dělí se na právo veřejné a soukromé a není vytvářeno soudními rozhodnutími.

1.1.2 Angloamerický systém

I z tohoto názvu je patrné, kde má systém svůj základ. Důležitým mezníkem je obsazení Anglie Normany, čímž skončilo anglosaské období a postupně se začalo vyvíjet *common law* (obecné právo) (Hungr, 2008, s. 19), což je původní název pro angloamerický právní systém, který je však nepřesný, neboť *common law* představuje pouze jeho část (Knapp, 1996, s. 163). Z Anglie se tento právní systém dostal do států bývalé britské říše, kde je ve většině případů alespoň do určité míry zachován dodnes, jako např. v USA (dále lze uvést např. Kanadu, Austrálii, Nový Zéland či Indii) (Knapp, 1996, s. 163). Angloamerické právo se tedy také člení, avšak mnohem méně než to kontinentální (Hungr, 2008, s. 11).

Knapp (1996, s. 164-165) udává, že pro angloamerický systém je charakteristické soudcovské právo, kde na rozdíl od kontinentálního systému soudce právo nalézá i tvoří zároveň. Soudcovské právo není jediným pramenem angloamerického práva, i zde figurují psané zákony, které jsou chápány „spíš jako určitý základ soudcovské normotvorby a zákon, který pro to zpravidla ponechává dosti značný prostor, je dotvářen soudcovským rozhodováním“ (Knapp, 1996, s. 165).

Jelikož se právo USA (spolu s indickým právem) od toho anglického odchýlilo více než ostatní subsystemy (Knapp, 1996, s. 164), popíšu zvlášť anglické a zvlášť americké právo a nastíním jejich rozdíly.

1.1.2.1 Anglické právo

Knapp (1996, s. 165) v rámci soudcovského práva rozlišuje *common law* a *equity*. *Common law* v tomto smyslu znamená zvykové právo, které se zabývá občanským

a trestním právem a vychází z precedentů („výrok soudu, který je závazný pro jeho další rozhodování v podobných kauzách“) a obyčejů (Hungr, 2008, s. 19-20). *Equity* potom Cao (2007, s. 67) definuje jako „systém pravidel vydaných a spravovaných anglickým kancléřským soudem, která doplňují pravidla a postupy podle *common law*“, a svými principy založenými na přirozené spravedlnosti mírní přísnost *common law* (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 50). Na konci devatenáctého století došlo ke sjednocení soudnictví vytvořením *High Court of Justice* (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 51; Knapp, 1996, s. 167), ovšem *equity* a *common law* nadále zůstaly odlišné (Knapp, 1996, s. 167). Nicméně „v případě rozporu mezi *common law* a *equity* má *equity* vyšší váhu“ (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 51). Podstatné také je, že „pravidla *equity* jsou dnes stanovena stejně pevně jako pravidla *common law* nebo zákonů“ (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 51).

Přestože Spojené království nemá psanou ústavu (Hungr, 2008, s. 38), setkáme se zde i s normativními právními akty, které, jak uvádí Hungr (2008, s. 39), „tvorí zákony vydávané britským parlamentem“ (*Acts of Parliament*) a na rozdíl od evropských zákonů poskytují mnohem větší prostor soudcům. Kromě zákonů vydávaných parlamentem existuje také instituce *Law Commission*, na jejímž webu³ je uvedeno, že dohlíží na právo Anglie a Walesu navrhuje reformy.

1.1.2.2 Právo USA

Podle Knappa (1996, s. 171) se struktura právních pramenů v USA neliší od té anglické, avšak odlišnost lze nalézt v tom, že rozdělení soudcovského práva na *common law* a *equity* pozbylo svého historického významu s tím, že oba výrazy se zde stále vyskytují, nicméně v jiném smyslu (*common law* je prakticky synonymum soudcovského práva). Největší rozdíl spočívá v tom, že USA jsou federativní republika, a tudíž mají dvě úrovně práva, tedy federální právo („platné pro celé území federace“) a státní právo („pro jeden každý členský stát“) (Hungr, 2008, s. 41). Jako hlavní dokument Hungr (2008, s. 41) zmiňuje federální ústavu, přičemž i jednotlivé státy mají své vlastní ústavní zákony.

Tyto dvě úrovně práva přinášejí určité nesrovnalosti v tom, jaké záležitosti upravují jednotlivé státy a jaké jsou upravovány federálně. V případě psaných zákonů Knapp (1996, s. 171) udává, že podle X. dodatku k Ústavě Spojených států z roku

³ www.lawcom.gov.uk

1971 „pravomoci, které ústava nesvěřuje Spojeným státům a jejichž výkon nezakazuje státům (roz. členským), jsou vyhrazeny každému státu (atd.)“, z čehož vyvozuje závěr, že zákonodárství jednotlivých států hraje primární roli. V případě soudcovského práva je „otázka, zda existuje common law jen federální, nebo jen common law jednotlivých států, nebo common law obojí úrovně“, mnohem složitější (Knapp, 1996, s. 171), kdy Knapp (1996, s. 172) dochází k závěru, že federální (*general*) *common law* spíše uznáváno není, nicméně mezi jednotlivými státy v této oblasti dochází k unifikaci.

Závaznost precedentů a vztah soudcovského práva a psaných zákonů se v USA kvůli odlišnému právnímu myšlení liší od situace v anglickém právu (Knapp, 1996, s. 171). Vzhledem k liberálnosti USA není tolik překvapivé, že, jak tvrdí Hungr (2008, s. 41), na soudní precedenty není nahlíženo tak dogmaticky. Přestože je běžné, že američtí soudci rozhodují na základě precedentů, mohou se od nich odchýlit, pokud usoudí, že nejsou spravedlivé (Hungr, 2008, s. 41). Oproti anglickému právu, kde je závaznost precedentů poněkud složitější, jsou v USA obecně závazná pouze rozhodnutí vydaná Nejvyššími soudy v jednotlivých státech a Nejvyšším soudem USA (*the U.S. Supreme Court*) (Hungr, 2008, s. 42).

Jak uvádí Hungr (2008, s. 42), psané právo, do kterého se řadí všechny druhy norem, např. zákony, nařízení a výnosy, v USA v porovnání s anglickým právem hraje významnější roli. Velmi důležitá je Ústava Spojených států, na kterou navazují další zákony. Přesto však pro anglosaské právo jako celek je podstatné, jak jsou normativní právní akty interpretovány soudy, a tudíž i přes to, že je zákon formálně účinný, záleží na jeho interpretaci příslušným soudcem.

1.2 Rodinné právo

Nejprve je vhodné definovat, co přesně se pojmem rodinné právo obecně rozumí. Podle Hrušákové a Králíčkové (2006, s. 12-13) rodinné právo lze v objektivním smyslu definovat jako „souhrn právních norem, které regulují manželské a rodinné vztahy“. Tyto normy upravují „nejen osobní stav (civilní status) člověka v rodině, ale též osobní a majetkové závazky“ (Králíčková, Hrušáková a Westphalová, 2015, s. 4). S českou definicí rodinného práva se shoduje i americké rodinné právo, o němž Katz (2015, s. 1) uvádí, že „se týká právního hlediska vztahů mezi dospělými a mezi rodiči a jejich dětmi“. Přestože v britských zdrojích jsem definici nenašla, lze se domnívat, že obecná definice rodinného práva, tedy že se jedná o právně upravené vztahy v rodině, je ve všech třech zemích stejná.

1.2.1 Česká republika

Jak již bylo uvedeno, rodinné právo patří do práva soukromého. Hungr (2008, s. 57) však tvrdí, že se v něm mísí jak soukromoprávní, tak i veřejnoprávní prvky, což potvrzují i Hrušáková a Králíčková (2006, s. 16), když hovoří o intervenci státu, která se běžně pojí s veřejným právem, nikoliv soukromým.

Co se pramenů rodinného práva týče, „základním zdrojem právní úpravy rodinného práva je Listina základních práv a svobod“ (Hrušáková a Králíčková, 2006, s. 28). Dalším pramenem jsou např. mezinárodní smlouvy, ať už obecné či konkrétně zaměřené (Hrušáková, Králíčková a Westphalová, 2015, s. 8), a od roku 2004 jsou pro Českou republiku závazné rovněž prameny práva Evropské unie (Hrušáková a Králíčková, 2006, s. 30). Hrušáková, Králíčková a Westphalová, (2015, s. 11) potom jako zásadní pramen rodinného uvádějí občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.).

1.2.2 Anglie a Wales

Podle Hungra (2008, s. 51) občanské právo z velké části vychází z obyčejového práva, nicméně některé důležité zákony ošetřují konkrétní oblasti, přičemž rodinné právo za jednu takovou oblast můžeme považovat. Sendallová (2015, s. 3) za prameny rodinného práva považuje psané a soudcovské právo spolu s evropskou legislativou a mezinárodním právem. Jak na webových stránkách Practical Law⁴ pod společností Thomson Reuters uvádí James Stewart, rozvod a finanční záležitosti jsou upraveny v tzv. *Matrimonial Causes Act 1973*.

1.2.3 USA

Rozdíl mezi anglickým a americkým rodinným právem spatřuji v tom, že americké právo je dvouúrovňové, a tudíž se nabízí otázka, které úrovni (federální či státní) rodinné právo náleží. Na tuto otázku poskytuje odpověď Linda D. Elrodová v článku na americkém webu American Bar Association⁵, když pojednává o jistém souboji mezi státní a federální mocí co se rodinného práva týče.

Elrodová uvádí, že rodinné právo tradičně spadá do pravomocí jednotlivých států, které „definují, co tvoří rodinu, a vydávají zákony upravující manželství, rodičovství, adopci, zájmy dětí, rozvod, rodinné povinnosti a majetková práva“.

⁴ <http://uk.practicallaw.com/1-590-4465#a628777>

⁵ http://www.americanbar.org/publications/human_rights_magazine_home/human_rights_vol36_2009/summer2009/the_federalization_of_family_law.html

V současnosti však dochází k „federalizaci“ rodinného práva, k čemuž přispívají zákony vydané kongresem (který se rodinné právo snaží ovlivňovat již od třicátých let dvacátého století), rozhodnutí Nejvyššího soudu (pomocí Ústavy se snaží chránit soukromí osob a označovat zákony jednotlivých států za neplatné) a mezinárodní smlouvy (spolupráce s Haagskou konferencí mezinárodního práva soukromého a OSN), a mnohé případy jdou namísto státních soudů k soudům federálním.

1.3 Manželské majetkové vztahy

Na všechny tři země lze aplikovat tvrzení, že „uzavřením manželství vzniká mezi manžely ze zákona komplex právních vztahů, který jejich budoucí život výrazně ovlivňuje“ (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 1), což se týká i jejich majetku. Každý stát svůj zákonný majetkový režim staví na základě své vlastní historie, tradice a mentality (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 21), a situace v ČR, USA a Anglii a Walesu se tedy přirozeně liší.

Dvořák a Spáčil (2010, s. 12-14) manželské majetkové režimy dělí na „režim manželského majetkového společenství“ a „režim odděleného (samostatného) majetku manželů“. V případě režimu majetkového společenství „nabývá vlastnické právo k nabytému majetku každý manžel“, avšak i země s režimem odděleného majetku řeší, jak má být majetek získaný během manželství rozdělen v případě zániku manželství, přičemž kontinentální a angloamerické právo se v tomto ohledu příliš neliší (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 22). V angloamerickém právu potom „nelze přehlédnout zásadní roli soudce, jehož úkolem je „equitable distribution“ příslušného majetku manželů“, a na základě soudního rozhodnutí je rovněž možné, aby majetek přišel do rukou toho manžela, který ho během manželství nevlastnil (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 22).

1.3.1 Česká republika

V ČR majetkové poměry manželů podléhají „režimu společenství příjmů a majetku nabytého za trvání manželství“ (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 17). Institut společného jmění manželů byl do českého právního řádu zaveden v roce 1998 (Zuklínová a Psutka, 2012, s. 70) a je „výrazem rovnosti a jednoty (nedělitelnosti) manželů v jejich manželském svazku, resp. jejich právního postavení vůči jmění, které nabyli podle zákona“ (Zuklínová a Psutka, 2012, s. 69). Ustanovení § 709 odst. 1 ObčZ stanoví, že „součástí společného jmění je to, čeho nabyl jeden z manželů nebo čeho

nabyli oba manželé společně za trvání manželství”, přičemž dále uvádí výjimky, kterými jsou například věci sloužící k osobní potřebě, dary, dědictví a další.

V ustanovení § 708 odst. 2 jsou rozlišeny tři režimy společného jmění, a to režim zákonný, smluvený a režim založený na rozhodnutí soudu. Pro tuto práci je podstatný druhý z uvedených režimů, který je upraven § 716 až 721 ObčZ.

Nicméně ani smluvený režim neznamená, že nevzniká společné jmění. Potvrzuje to Holub, Bíčovský a Pokorný (2009, s. 37) svým tvrzením, že „nelze prostě uzavřít manželství, s nímž by nebyl spojen vznik společného jmění manželů, byť i v pozměněném rozsahu nebo s odložením vzniku až ke dni zániku manželství“. Důvodem je, že ze společného jmění manželů nikdy není možné vyloučit věci, které patří do obvyklého vybavení společné domácnosti, a tudíž představují minimální hranici, na které institut společného jmění manželů vzniká (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 175). Již bylo zmíněno, že tento institut se vztahuje výhradně na manžele, a tudíž „společné jmění manželů zaniká nejpozději se zánikem manželství“ (Hrušáková, Králíčková a Westphalová, 2015, s. 68).

Smluvený režim podle ustanovení § 717 odst. 1 ObčZ „může spočívat v režimu oddělených jmění, v režimu vyhrazujícím vznik společného jmění ke dni zániku manželství, jakož i v režimu rozšíření nebo zúžení rozsahu společného jmění v zákonném režimu“. V ustanovení § 716 odst. 1 ObčZ je zároveň uvedeno, že režim, který se liší od zákonného režimu, mohou uzavřít jak manželé, tak i snoubenci. V tomto druhém případě je tedy řeč o tzv. předmanželských smlouvách.

1.3.2 Anglie a Wales

Anglické rodinné právo se od toho českého liší převážně tím, že „uzavření manželství samo o sobě nemá žádný dopad na vlastnictví majetku manžely; každý z nich si totiž ponechává ve svém vlastnictví to, co již vlastnil před manželstvím, jakož i vše, co následně nabude, a to bez zřetele na právní důvod nabytí“ (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 13). Pokud manželé chtějí mít společný majetek (kvůli sobě nebo kvůli dětem), mohou použít např. *trust*, což je institut specifický pro anglické právo a „představuje dělené vlastnictví“ (Hungar, 2008, s. 52; Dvořák a Spáčil, 2010, s. 13).

V souvislosti s bydlením manželů Clarkson, Hill a Thompson (2011, s. 7) uvádějí rozdělení majetku na *legal a equitable*, kdy *legal owner* (právní vlastník) domu či bytu je ten, kdo je jako vlastník registrovaný. Stále častěji se jako vlastníci registrují oba manželé, kdy se (většinou) tento majetek pokládá za společný, nicméně pokud

je jako vlastník uveden pouze jeden z nich, podle práva *equity* je možné, aby i druhý z manželů získal podíl (Clarkson, Hill a Thompson, 2011, s. 7).

V případě osobního majetku potom „v rámci odděleného jmění manželů platí zásada, že příjem náleží tomu, kdo si jej vydělal a zděděný majetek patří tomu, komu byl majetek odkázán“, a pokud se nejedná o dar, osobní majetek patří tomu, kdo ho zaplatil (Clarkson, Hill a Thompson, 2011, s. 8). Lze tedy vyvodit, že oproti ČR, kde dar a dědictví tvoří výjimku, která nespadá do společného jmění, v anglickém právu z těchto dvou možností představuje výjimku pouze dar, a to v tom smyslu, že pokud jeden manžel toho druhého obdaruje, vzdává se tím vlastnictví.

Přestože je manželský majetek oficiálně oddělený, velká část osobního majetku je vlastněna společně, jak potvrzují Clarkson, Hill a Thompson (2001, s. 8) a Sendallová (2015, s. 95). Sendallová (2015, s. 95) majetek získaný během (manželského) vztahu specifikuje mimo jiné na nábytek (*furniture*), úspory (*savings*), starožitnosti (*antiques*), podíly (*shares*) a domy (*houses*). Soud během řešení majetkového vypořádání na základě zákona *Matrimonial Causes Act 1973* bere v potaz všechny okolnosti daného případu, přičemž předmanželská smlouva může do těchto okolností spadat (Sendallová, 2015, s. 96-97).

1.3.3 USA

Katz (2015, s. 99) zmiňuje dva tradiční manželské majetkové režimy: *common law system* a *community property system* (majetkové společenství), kdy první ze systémů spočívá v tom, že majetek připadne tomu, kdo jej oficiálně vlastní. Majetkové společenství lze nalézt v devíti západních a jihozápadních státech a v případě rozvodu teoreticky platí princip, že majetek nabytý během manželství bude rozdělen rovným dílem (pokud nedošlo k uzavření předmanželské smlouvy). Dělba padesát na padesát se však zdá být uplatňována pouze ve čtyřech z těchto států, zbylých pět v případě rozvodu zahrnuje principy *equitable distribution*. Jedná se o metodu majetkového vypořádání, která v současnosti v USA převažuje, neboť většina ostatních států se k ní uchýlila namísto *common law*. Na základě této metody soud zvažuje, jaký majetek lze pokládat za společný (*marital*) a jaký za oddělený tak, aby to bylo spravedlivé.

Základem této metody dělby majetku je, že na manželství je nahlíženo jako na „ekonomické partnerství“, z čehož vyplývá, že „moderní americké manželství v některých ohledech znamená investici do vztahu, která se vyplatí v případě, že je vztah úspěšný“ (Katz, 2015, s. 100).

Katz (2015, s. 100-101) dále uvádí, že zatímco dříve se za manželský majetek považovaly převážně hmotné věci (dům, automobil, peníze...), dnešní definice manželského majetku zahrnuje také např. důchod (*pension*), plat za nevyčerpanou dovolenou či pracovní neschopnost (*unused vacation or sick leave payments*), podíl v podnikání (*interest in a spouse's business*) či dokonce statut celebrity (*celebrity status*). Existuje řada dalších věcí, které mohou a nemusí být považovány za společný majetek.

Dary a dědictví získané během manželství (které zůstanou v původní podobě) jsou někdy v rámci *equitable distribution* považovány za oddělený majetek, společným majetkem se potom rozumí majetek získaný během manželství (Katz, 2015, s. 102), čímž se situace podobá situaci v ČR.

Equitable distribution může být v jednotlivých státech chápáno různými způsoby, ale jak již bylo zmíněno, rodinné právo z velké části ošetřují federální zákony, a tudíž je většina předpisů týkající se *equitable distribution* rámcově upravena zákonem s názvem *Uniform Marriage and Divorce Act* (Katz, 2015, s. 103).

1.4 Předmanželská smlouva

Jelikož Králíčková (2003, s. 265) tvrdí, že předmanželská smlouva je „výsledkem projevu autonomie vůle dvou svobodných jedinců, muže a ženy, kteří podle svých přání a potřeb upravují své poměry a mnohdy tak zohledňují i realitu dětí z předchozích manželství apod.“, není divu, že je tato smlouva uznávaná ve všech třech zemích (seznam některých zemí uznávajících předmanželskou smlouvu uvádí Pearsonová, 2012, s. 5). Po prostudování zdrojů usuzuji závěr, že předmanželské smlouvy mají ve všech třech zemích neblahou minulost, ale jejich budoucnost je slibná, přičemž USA v tomto ohledu vedou.

1.4.1 Česká republika

Předmanželská smlouva, původně nazývaná svatební smlouva, která dnes může rovněž nést název rodinná smlouva (Dvořák a Spáčil, 2010, s. 189), by si v českém právním řádu zasloužila větší prostor. Přestože je běžně používaný, termín „předmanželská smlouva“ se v občanském zákoníku (viz kapitola 2.3) vůbec nevyskytuje, § 716 odst. 2 používá pouze zastřešující termín „smlouva o manželském majetkovém režimu“. O těchto smlouvách lze říci, že se jedná o běžné soukromoprávní majetkové smlouvy, které nesou to specifikum, že mají omezený okruh kontrahentů,

tzn. že mohou být uzavřeny vždy jen manželi (manželská smlouva) nebo snoubenci (předmanželská smlouva) (Melzer, Tégl a kol., 2016, s. 382-384).

Snoubenci předmanželskou smlouvu využívají, když jim nevyhovuje zákonný režim, a jak uvádějí Hrušáková, Westphalová a Králíčková (2015, s. 68), mohou ji uzavřít „nejen po dobu trvání manželství, ale i tak, aby upravovala jejich majetkové poměry pro případ zrušení manželství rozvodem či pro případ smrti“.

Zánik manželství rozvodem a zánik manželství v důsledku smrti jsou pochopitelně dvě zcela odlišné skutečnosti, a především v minulosti byla první z těchto dvou možností společností odsuzována, s čímž je tím pádem spojen i názor na předmanželské smlouvy. Králíčková (2003, s. 265) udává, že „v literatuře bývaly předmanželské smlouvy pro případ rozvodu striktně odlišovány od předmanželských smluv pro případ smrti s odůvodněním, že smlouvy uvedené na prvním místě je nutné posuzovat jako neplatné pro rozpor s veřejným pořádkem“, ale postupně začaly být společností přijímány⁶.

Hrušáková a Westphalová (2011, s. 128) uvádějí, že v ČR předmanželské smlouvy nejčastěji uzavírají podnikatelé, kteří vstupují do manželství podruhé (či více), z důvodu špatné zkušenosti s vypořádáním společného majetku, nebo mladší osoby, které disponují značně velkým majetkem, přičemž tak často činí pod nátlakem rodičů. Domnívám se však, že pokud se tak již nezačalo dít, předmanželské smlouvy se mohou stát více častými mezi větším počtem lidí, jak je tomu v USA a kam směřuje i Anglie a Wales.

1.4.2 Anglie a Wales

Sendallová (2015, s. 123) uvádí, že předmanželská smlouva (*pre-marital, pre-nuptial, ante-nuptial*) je „smlouva, kterou dva lidé uzavírají před vstupem do manželství“, jež dopředu stanoví, jak si manželé rozdělí majetek v případě rozvodu. Kromě rozvodu ji snoubenci mohou uzavírat pro případ smrti (Pearsonová, 2012, s. 5), nicméně v takovém případě předmanželská smlouva nenahrazuje závěť (Pearsonová, 2012, s. 10). Sendallová (2015, s. 123) dále tvrdí, že do povědomí veřejnosti se předmanželské smlouvy dostaly skrze celebrity.

Anglické a waleské soudy ji dříve nepovažovaly za vynutitelnou (*enforceable*) (Sendallová, 2015, s. 124). Stejně jako v ČR a USA dříve vyvolávala nesouhlas

⁶ Podle Hrušákové a Westphalové (2011, s. 181) ovšem dokonce i dnešní Češi střední a starší generace na předmanželské smlouvy mnohdy nahlízejí jako na nemorální

společnosti, ať už z náboženského hlediska nebo kvůli tomu, že podkopává manželství (Sendallová, 2015, s. 123). V současné době je však stále častější, že ji soudy při řešení majtkového vypořádání manželů při rozvodu berou v potaz (Pearsonová, 2012, s. 5).

Poměrně důležitý mezník znamená případ Radmacher v Granatino z roku 2009, ve kterém bylo rozhodnuto, že pokud předmanželskou smlouvu obě strany dobrovolně uzavřou a jsou si vědomy všech jejích následků, a pokud nevzniknou podmínky, za kterých by to bylo nespravedlivé, soud by měl jednat v souladu s takovou smlouvou (Pearsonová, 2012, s. 5; Sendallová, 2015, s. 127). V důsledku tohoto rozhodnutí začaly i ostatní soudy předmanželské smlouvy prosazovat a zdá se, že tomu tak bude i nadále (Pearsonová, 2012, s. 5).

Lze tedy očekávat, že uznávání předmanželských smluv soudy povede k častějšímu uzavírání předmanželských smluv. Law Commission (2014, s. 69) doporučila, aby „v budoucnosti smlouvy mezi manžely, uzavřené před i po manželství či registrovaném partnerství, nebyly pokládány za neplatné nebo v nesouladu s veřejným pořádkem“. Rovněž byla doporučena novela *Matrimonial Causes Act 1973* tak, aby v paragrafech 34 až 36 zahrnul předmanželskou smlouvu (Law Commission, 2014, s. 71). Pearsonová (2012, s. 5) dokonce odhaduje, že se Anglie a Wales brzy mohou dočkat zákona vydaného parlamentem speciálně se zabývajících předmanželskou smlouvou a její vynutitelností.

1.4.3 USA

Přístup k předmanželským smlouvám se může v jednotlivých státech lišit, avšak pro zjednodušení vycházím z toho, že USA jako celek předmanželské smlouvy nezakazují. Jak uvádějí Gregory, Swisher a Wilson (2013, s. 104), v USA předmanželské smlouvy (*premarital agreements, antenuptial agreements, prenuptial contracts*) využívají snoubenci, kteří si v nastávajícím manželství chtějí práva týkající se majetku a podpory nastavit podle svého. Katz (2015, s. 24) jako největší nejasnost ohledně předmanželských smluv považuje to, do jaké míry je lze považovat za běžné smlouvy a do jaké za smlouvy specifické pro rodinné právo, tedy zda podléhají obecnému smluvnímu právu nebo zda mají zvláštní pravidla (což není nic neobvyklého).

Katz (2015, s. 23) v historii předmanželských smluv spatřuje souboj mezi tím, do jaké míry má být manželství ovlivňováno státem a do jaké míry je to soukromá záležitost. Zhruba do první poloviny dvacátého století bylo možné před vstupem

do manželství smluvně upravit pouze určitá dědická práva, přičemž následky rozvodu nebyly vůbec možné smluvně řešit, jelikož by to bylo v rozporu s tím, že manželství má trvat celý život (Katz, 2015, s. 23-24). Sedmdesátá léta znamenala v této oblasti průlom a nejznámější případ s názvem *Posner v. Posner* z roku 1970 otevřel dveře předmanželským smlouvám, když vzhledem ke společenským změnám a narůstajícímu počtu rozvodů soud umožnil snoubencům o případném budoucím rozvodu smluvně jednat a majetkové vypořádání si nastavit dle vlastních potřeb (Katz, 2015, s. 24).

Ve snaze zamezit zmatkům ohledně platnosti předmanželských smluv byl v roce 1983 vytvořen zákon *Uniform Premarital Act* (UPAA), kterým se dnes řídí celkem 28 států (Gregory, Swisher a Wilson, 2013, s. 108). V předmluvě (*prefatory note*) k UPAA je uvedeno, že jeho obsah je „poměrně stručný a týká se výhradně předmanželských smluv, tzn. že se netýká smluv mezi těmi, kteří spolu sice žijí, ale manželství uzavřít nehodlají, smluv po uzavření manželství [*postnuptial agreements*], ani ústních smluv [*oral agreements*]“.

Předmanželské smlouvy tradičně uzavíraly starší páry, které do manželství nevstupovaly poprvé a jelikož v předchozím manželství nabyli značného majetku, chtěly nad svým majetkem mít plnou moc (Gregory, Swisher a Wilson, 2013, s. 105). „Avšak v současné době předmanželské smlouvy uzavírá čím dál více mladých Američanů, kteří před uzavřením svého prvního či několikátého manželství nabyli nebo po jeho uzavření nabydou velký majetek – majetek, který namísto společného chtějí mít oddělený“ (Gregory, Swisher a Wilson, 2013, s. 105).

V předmluvě UPAA je nastíněna myšlenka, že na základě toho, že je stále častější, aby lidé během svého života zažili více než jedno manželství, či aby oba manželé i po vstupu do manželství nadále budovali kariéru, může manželství přinášet několik problémů, které čím dál tím větší počet lidí ošetřuje předmanželskými smlouvami. Proto lze usuzovat, že se uzavírání předmanželské smlouvy brzy stane zcela běžnou záležitostí.

1.5 Formální a obsahové náležitosti předmanželských smluv

1.5.1 Česká republika

Jak uvádí Hrušáková, Králíčková a Westphalová (2014, s. 221), „pro smlouvy o manželském majetkovém režimu je jako obecný požadavek stanovena forma veřejné listiny“. Ustanovení § 3026 odst. 2 ObčZ praví, že „vyžaduje-li právní jednání formu veřejné listiny, rozumí se jí notářský zápis“.

§ 718 ods. 1 ObčZ popisuje, že smlouvy o manželském majetkovém režimu mohou obsahovat vše, co zákon nezakazuje, a zejména se potom týkají „rozsahu, obsahu, doby vzniku zákonného nebo jiného režimu společného jmění, jednotlivých věcí i jejich souborů“. Na rozdíl od Anglie a Walesu se ta část smlouvy, která upravuje majetkové poměry pro případ zániku manželství smrtí, považuje za dědickou smlouvu (pokud splňuje náležitosti dědické smlouvy) (§ 718 odst. 2 ObčZ). Smlouva dále „nesmí svými důsledky vyloučit schopnost manžela zabezpečovat rodinu“ (§ 719 odst. 1 ObčZ) a „nesmí svým obsahem nebo účelem dotknout práv třetí osoby, ledaže by se smlouvou souhlasila“ (§ 719 odst. 2 ObčZ).

1.5.2 Anglie a Wales

Podle Pearsonové (2012, s. 6) by se předmanželská smlouva měla týkat pouze finančních záležitostí, v opačném případě by totiž soud mohl celou smlouvu označit za neplatnou. Formální náležitosti budou do té doby, než o předmanželských smlouvách bude vydán zákon, nejasné, důležité však je například to, aby byl obsah smlouvy spravedlivý, aby mu obě strany rozuměly a aby strany smlouvu neuzavřely pod nátlakem (Pearsonová, 2012, s. 8).

Pearsonová (2012, s. 12) dále velmi silně doporučuje, aby smlouva byla sepsána formou tzv. *deed* (viz kapitola 2.3), která musí obsahovat nabídku (*offer*), přijetí (*acceptance*) a tzv. *consideration*. Hungr (2008, s. 52) uvádí, že smlouva nevznikne, pokud akceptant nepřislíbí k předmětu dohody protihodnotu, a právě prvek *consideration* činí smlouvu smlouvou. Podle Pearsonové (2012, s. 12) jednoduše stačí, aby ve smlouvě bylo uvedeno „signed as a deed“. Předmanželská smlouva dále musí být v souladu s běžným smluvním právem, například pokud by implikovala, že jde o finanční odměnu výměnou za sexuální služby či obchod s dětmi, nebyla by soudcem schválena (Pearsonová, 2012, s. 12). Dalšími náležitostmi smluv obecně je například

způsobilost smluvních stran, soulad se zákonem a jasné a určité podmínky (Hungar, 2008, s. 52).

1.5.3 USA

Uniform Pre-Marital Act 1983 má za cíl pro všechny státy, které se jím řídí, sjednotit právo v oblasti předmanželských smluv (§ 9 UPAA). Předmanželská smlouva je dle tohoto zákona „smlouva mezi snoubenci uzavřená před jejich vstupem do manželství a která se stane účinnou uzavřením manželství“ (§ 1 odst. 1 UPAA). § 1 odst. 2 potom popisuje, co všechno tento zákon pokládá za majetek.

Stručně řečeno se smlouva může mimo jiné týkat práv a povinností ohledně majetku, majetkových záležitostí po zániku manželství (mimo jiné rozvodem i smrtí), nebo např. modifikace či zrušení výživného mezi manželi (ale nesmí působit nepříznivě na práva dětí na výživné) (§3 UPAA).

Předmanželská smlouva „může být po uzavření manželství upravena nebo zrušena pouze písemnou formou podepsanou oběma stranami“ (§ 5 UPAA) a § 6 udává podmínky, za kterých je smlouva vymahatelná (např. musí být podepsána dobrovolně a musí být spravedlivá).

2. LINGVISTICKO-KONTRASTIVNÍ ANALÝZA

Po zasazení předmanželských smluv do právního kontextu se nyní zaměřím na jazykovou stránku příkladů smluv. Tuto lingvistickou analýzu, zaměřenou na rozdíly mezi smlouvami psanými v češtině a v angličtině (proto kontrastivní), stavím na kritériích určujících kvalitu právních textů, o kterých pojednávají Vanden Bulckeová a Héroguel, a sice předmanželské smlouvy zkoumám z hlediska struktury textu a makrostrukturní frazeologie, čímž jsou myšleny stereotypní fráze neboli jazykové šablony (viz kapitola 2.2), a z hlediska terminologie a syntaxe a stylu (2011, s. 214 a 219).

Celkem jsem shromáždila čtyři příklady českých smluv, čtyři příklady amerických smluv a dva příklady britských smluv. Při shánění českých příkladů mi byl velmi nápomocný JUDR. Ondřej Šmíd, Ph.D. působící na Právnické fakultě UP, který mi poskytl dva příklady předmanželských smluv a jeden příklad manželské smlouvy. Manželskou smlouvu jsem se do příkladů rozhodla zahrnout vzhledem k tomu, že předmanželské i manželské smlouvy se oboje řadí mezi smlouvy o manželském majetkovém režimu a ve své zásadě se příliš neliší (liší se pouze v tom, zda je smlouva uzavřena snoubenci nebo manželi). Čtvrtý příklad smlouvy je z databáze ASPI. Příklady českých smluv zahrnují všechny typy smluvených režimů: režim oddělených jmění, režim vyhrazující vznik společného jmění ke dni zániku manželství a režim zúžení rozsahu společného jmění, pouze režim rozšíření rozsahu společného jmění v příkladech chybí. Příklady amerických smluv jsem kromě jedné, kterou mi poskytl vedoucí práce Mgr. Ondřej Klbal, čerpala z internetových stránek www.yummydocs.com a www.selegal.org. Nejobtížnější bylo sehnat příklady britských smluv, přičemž jediný neplacený vzor jsem našla na stránkách www.thelegalstop.co.uk, pro získání druhého vzoru jsem na stránkách www.lawpack.co.uk zakoupila elektronickou knihu *Prenuptial Agreement eKit* od Philippy Pearsonové, která zahrnuje i obecné informace, ze kterých jsem čerpala v teoretické části práce.

2.1 Struktura předmanželských smluv

Při chápání poměrně obecného pojmu struktura vycházím z Dijka, který hovoří o tzv. globální a lokální struktuře, kdy globální strukturu lze chápat jako zastřešující strukturu, jež se skládá z jednotlivých částí, kterými jsou např. věty a slova (1980, s. 3 a 10). Globální struktury zahrnují makrostruktury, což jsou “vyšší sémantické nebo pojmové struktury“ (Dijk, 1980, s. V), které z mikrostruktur vyzdvihují hlavní a obecnější informace (Dijk, 1980, s. 13). Do globálních struktur se potom řadí rovněž superstruktury, které jsou zjednodušené a konvencionalizované (Dijk, 1980, s. 12). Lze je tedy považovat za ještě vyšší, formální úroveň textu než makrostruktury. Na základě těchto informací tedy upřesňuji, že strukturou příkladů předmanželských smluv se rozumí jejich makrostruktura a částečně i superstruktura.

Crystal a Davy (1969, s. 198) uvádějí, že právní texty se snaží o přehlednost a jasnou logickou návaznost, čehož může být dosahováno pomocí grafického znázornění odstavců pomocí čísel nebo písmen. Příklady česky a anglicky psaných smluv jsou s tímto tvrzením v souladu. Rozdíl mezi smlouvami psanými v češtině a v angličtině však spočívá v tom, že v českých smlouvách jsou čísla vyjádřena slovně, tedy „za prvé, za druhé...“ či „článek první, druhý...“. Alespoň na první pohled působí anglicky psané smlouvy přehledněji, kde je číslování odstavců nebo článků (*articles*) graficky znázorněno lépe než u česky psaných smluv.

Základním bodem všech smluv je nadpis. V případě anglicky psaných smluv všechny nesou název *Prenuptial Agreement*, který je vždy na samotném začátku dokumentu (pouze v jednom příkladu AM se na stejné úrovni, jako je nadpis, vyskytuje také informace, do jakého státu a okresu smlouva spadá). Hlavním nadpisem českých smluv je oproti tomu *Notářský zápis* (kromě jedné smlouvy, ze které se notářský zápis teprve má stát). Ve dvou smlouvách nadpis notářský zápis následuje až za informacemi o příslušném notáři. Až po informacích o notáři a účastnících následuje podnadpis specifikující, o jakou smlouvu se jedná. Nutno zmínit, že navzdory teoretickému poznatku, že termín *předmanželská smlouva* není užívaný zákonem, se s ním v praxi setkat lze, viz tabulka níže.

V obou jazycích se jako další z prvních informací vyskytuje ta, že účastníci spolu hodlají uzavřít manželství (*a marriage is about to be solemnized between the parties*, AM; *this Agreement is entered into and conditional upon the intended marriage or civil partnership between the Parties*, BR), kdy ve dvou příkladech

českých smluv je ve smlouvě navíc uvedeno plánované datum svatby a v jedné z AM alespoň měsíc. V českých příkladech se kromě jedné smlouvy tato informace vyskytuje v rámci prvního bodu smlouvy (v případě manželské smlouvy manželé v prvním bodě *prohlašují, že uzavřeli manželství dne...*). V anglicky psaných smlouvách je naopak tato informace obsažena ještě před jednotlivými body smlouvy v rámci tzv. *recitals*, které podle Cao (2007, s. 86) většinou předchází hlavní části smluv a stanovují základní informace. Tvrzení Cao se shoduje s definicí *preamble* podle Collina (2004, s. 229): „the first words in an official document such as a contract, introducing the document and setting out the main points in it“. Chromá (2003, s. 259) *preamble* přiřazuje k českému termínu „preambule“, online slovník Glosbe⁷ dále mimo jiné nabízí překlad „úvodní ustanovení“.

V příkladech BR tato úvodní ustanovení začínají nadpisem *whereas*, po němž jsou jednotlivá ustanovení graficky znázorněna písmeny nebo římskými číslicemi (jednotlivé body smlouvy jsou potom číslovány arabskými číslicemi). Crystal a Davy (1969, s. 199) vztah mezi *preamble*, *recitals* a *whereas* vysvětlují tak, že *recitals* je označení právníků pro „shluk vedlejších vět“, který začíná *whereas* a dohromady tvoří *preamble*. Nicméně pokud se jedná o nadpisy, pak všechny tři výrazy navrhuji překládat stejně, tj. úvodní ustanovení. Dva příklady AM jsou typickou ukázkou toho, že „pokud je úvodních ustanovení více než jedno, právníci často každé z nich uvozují slovy „and whereas““, čímž text působí monotónně a obtížně se čte (Duckworth a Spyrou, 1995, s. 92), kdy v jednom z příkladů jsou 3 *whereas* v jednom odstavci, ve druhém je od sebe 6 *whereas* alespoň graficky odděleno (pro možnosti překladu do češtiny viz kapitola 2.2 Jazykové šablony). Další příklad AM se archaickému *whereas* vyhýbá a obsahuje pouze nadpis *recitals*, přičemž jednotlivá ustanovení jsou číslována, a poslední příklad se vyhýbá jak *whereas*, tak *recitals* (viz Duckworth a Spyrou, 1995, s. 92) tím způsobem, že jednotlivým bodům předchází pouze jedna krátká věta začínající *in consideration of the marriage to be solemnized between the parties....*

Příklady českých smluv úvodní ustanovení neobsahují a rovnou vyjmenovávají jednotlivé body, pouze jedna smlouva před jednotlivými body uvádí krátkou větu o záměru stran uzavřít manželství a shoduje se tak s příkladem AM smlouvy, která jako jediná z anglicky psaných smluv neobsahuje *whereas*, ani *recitals*.

⁷ <https://cs.glosbe.com/en/cs/preamble>

Některé příklady BR i AM dále v rámci úvodních ustanovení uvádějí informaci, že obě strany uzavření smlouvy pečlivě zvážily a uzavírají smlouvu dobrovolně (*each of the parties has been informed of his or her legal rights, has been given an adequate period of time to consider entering this Agreement prior to the contemplated marriage, AM; Each Party acknowledges that they enter into this Agreement freely and under no duress or undue influence upon his or her decision to sign, BR*) a v některých případech strany také stvrzují, že neočekávají rozpad manželství (*Neither contemplates that the impending marriage will fail, and neither intends for this Agreement to facilitate a divorce, AM; They are fully committed to their proposed marriage and both intend it to endure for as long as they live, BR*).

Pořadí i rozsáhlost dalších informací obsažených ve smlouvě se liší nejen mezi jednotlivými jazyky, nýbrž i v rámci stejných jazyků. V každé smlouvě si snoubenci přejí svůj majetek uspořádat jiným způsobem, což je ve smlouvě detailně rozepsáno. Kromě majetku však anglicky psané smlouvy zahrnují také další aspekty manželství, jako například děti a výživné mezi manželi. Obecně jsou anglicky psané smlouvy svým obsahem mnohem rozsáhlejší.

Podobně jako je tomu v České republice, i americké smlouvy musí být podepsány notářem. Na rozdíl od příkladů českých smluv však informace o notáři (méně obsáhlé než u českých smluv) jsou uvedeny až na samém konci dokumentu. V příkladech BR oproti tomu notář nefiguruje vůbec. Zajímavé rovněž je, že kromě jednoho příkladu AM musí být všechny smlouvy psané v angličtině (kromě snoubenců a v případě AM notáře) podepsány také svědky (*witness*).

Specifickým prvkem příkladů BR jsou přílohy v podobě *Schedules (schedules of financial information forming Appendix A to this agreement)*. Jedná se o tabulky, ve kterých je znázorněn veškerý majetek obou stran včetně např. pojištění, penze či dluhů. Příklady českých a amerických smluv přílohy neobsahují a *schedule* navrhuji do češtiny přeložit jako „soupis (finančních informací)“, což jako jeden z možných překladů uvádí i Chromá (1995, s. 275).

Neodmyslitelným prostředkem pro zpřehlednění textu je potom samozřejmě číslování stran, přičemž je zajímavé, že na rozdíl od anglicky psaných smluv jsou české smlouvy číslované slovně (*strana první, druhá...*).

Následující tabulka představuje zobecněnou strukturu obsahu smluv. Jak tedy můžeme vidět, mezi hlavní odlišnosti patří nadpisy smluv, úvodní ustanovení, pořadí některých informací (notář), přítomnost svědků a větší rozsah anglicky psaných smluv.

Nadpis	<i>Stejnopis (notářského zápisu): Notářský zápis</i>	<i>Prenuptial agreement</i>
Identifikační údaje	<ul style="list-style-type: none"> - Datum sepsání, informace o notáři (jméno, místo působnosti, kontaktní údaje) - Informace o účastnících (jméno, datum narození, rodné číslo, adresa), prohlášení o prokázání totožnosti a prohlášení o způsobilosti účastníků právně jednat 	<ul style="list-style-type: none"> - Datum uzavření smlouvy - Informace o účastnících (jména)
Podnadpis	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Smlouva o manželském majetkovém režimu (režim oddělených jmění) (předmanželská smlouva)</i> - <i>Smlouva o úpravě manželského majetkového režimu: Předmanželská smlouva</i> - <i>Smlouva o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů dle ust. §...</i> (manželská smlouva) 	/

<p>Úvodní ustanovení</p>		<p><i>Whereas/recitals:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Účastníci mají v úmyslu vstoupit do manželství - Strany vše prodiskutovaly - Strany mohly využít právního poradenství - Co si strany uzavřením smlouvy přejí a čeho se smlouva týká - Obě strany se smlouvou souhlasí - Účinnost smlouvy
<p>Jednotlivé body smlouvy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Majetkové záležitosti - Obsah smlouvy je v souladu s občanským zákoníkem - Účinnost smlouvy - Podmínky uzavření (svobodná vůle, srozumitelnost) - Zapsání do veřejného seznamu listin - Smlouva musí mít formu notářského zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> - Majetkové záležitosti - Obsah smlouvy je v souladu se zákonem (daného státu/UK) - Závaznost a účinnost smlouvy - Podmínky uzavření (svobodná vůle, srozumitelnost, kompetence stran) - Zležitosti týkající se výživného mezi manželi - Strany mají přehled o majetku toho druhého - Další záležitosti budoucího manželství (příjmení, věrnost...)

Závěrečné informace	<ul style="list-style-type: none"> - Stejnopis notářského zápisu doslovně souhlasí s notářským zápisem - Podpisy snoubenců 	<p>AM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpisy snoubenců a svědků - Informace o notáři (strany se před ním sešly a smlouvu dobrovolně podepsaly, jméno notáře a kdy končí jeho funkce) <p>BR:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpisy snoubenců a svědků
Přílohy		BR: <i>schedules</i>

2.2 Jazykové šablony

Určité komplexní struktury, které se opakují a stávají se tak samostatnými jednotkami, nazýváme jazykovými šablonami (Man, 1969, s. 103). Tomášek (2003, s. 52 a 53) navrhuje definici jazykové šablony jako „ustálený, standardní právní obrat (spojení slov, ale i celá věta), daný v právní oblasti konvencí, který vstupuje do právního projevu jako ústrojný a konstrukčně hotový“ a také uvádí, že jde spíše o otázku stylu než sdělné hodnoty. Právě ustálenost (automatizovanost) a konvenčnost (opakování) je podle Mana (1969, s. 103-104) hlavním znakem jazykových šablon, čímž se liší od obyčejných slovních spojení.

Při hledání jazykových šablon v příkladech předmanželských smluv psaných v češtině a v angličtině jsem se těmito definicemi snažila řídit a za pomocné kritérium jsem si stanovila, aby se objevovaly alespoň ve dvou příkladech smluv, což má svědčit o jejich konvenčnosti. Ukázalo se, že se nejčastěji vyskytují v příkladech amerických smluv, kdy je v některých případech česká realita naprosto odlišná a v některých lze naopak najít určitou shodu, čímž se v této kapitole zabývám a navrhuji překladatelská řešení.

ANGLIČTINA	ČEŠTINA
<p>Whereas... (AM, BR)</p> <p>Pokud jsou touto frází uvozena jednotlivá úvodní ustanovení, podle Cao (2007, s. 86) <i>whereas</i> znamená „given the fact that“ či „as“.</p>	<p>Pokud se nejedná o nadpis (viz kapitola 2.1), pak navrhuji <i>whereas</i> do češtiny přeložit jako „vzhledem k tomu, že“, což je jedno z řešení uvedených v online slovníku Glosbe⁸, případně navrhuji tuto frázi zcela vynechat.</p>
<p>In the event of... (AM, BR)</p> <p>Přestože lze namítat, že defacto nahrazuje spojku <i>if</i> (která se v textech běžně vyskytuje (např. <i>if one spouse receives a gift...</i>), <i>in the event of</i> na rozdíl od <i>if</i> umožňuje následné použití substantiva. Tento obrat je ustálený, standardní a často se vyskytující, což je důvod, proč ho řadím mezi jazykové šablony. AM jej využívají hojněji a ve více kontextech, kdy průsečíkem AM a BR je spojení tohoto výrazu se <i>separation or divorce</i>. V AM se vyskytuje navíc např. ve spojení s <i>death</i> (smrt), <i>legal disability</i> (nesvéprávnost), <i>marriage</i> či <i>dispute or question regarding the interpretation</i> (spory či nejasnosti ohledně výkladu).</p>	<p>V českých smlouvách se ekvivalent anglické šablony vyskytuje pouze v jednom případě, a to nikoliv v kontextu rozvodu manželství, neboť termín „rozvod“ ani jiná vyjádření ukončení manželství se zde nevyskytují (viz kapitola 2.3). Celá věta zní: <i>výše uvedení účastníci (...) touto smlouvou upravují svůj manželský majetkový režim pro případ uzavření manželství</i>. Spojení „pro případ“ se používá, pokud kontext napovídá, že v budoucnosti může nastat situace, na kterou se lze připravit (<i>the alternatives available to each in the event of a marriage and a subsequent divorce without any premarital agreement</i>, AM). Pokud se jedná o podmínkovou větu (<i>In the event of a separation or divorce, the Parties agree that all Separate Property shall...</i>, BR), je vhodný překlad “v případě”.</p>
<p>The parties (therefore/hereby) agree as follows/that/to (AM, BR)</p>	<p>Nejpodobnějším příkladem v českých smlouvách je věta sloužící jako úvodní ustanovení: <i>(...) účastníci (...) upravují</i></p>

⁸ <https://cs.glosbe.com/en/cs/whereas>

<p>V AM se často lze setkat s obratem <i>now(,) therefore/hereby(,) the parties agree as follows</i> či jen <i>...the parties (therefore) agree as follows</i>. V příkladech BR se setkáme pouze s trpným rodem <i>it is agreed as follows</i>. Ve všech příkladech spojení substantiva <i>the parties</i>, slovesa <i>to agree</i> a <i>as follows</i> kromě jednoho příkladu BR (<i>now this deed witnesseth</i>) uvozuje část smlouvy s jednotlivými body. V AM i BR je potom v jednotlivých bodech velmi časté spojení <i>the parties agree that/to....</i></p>	<p><i>svůj (...)</i> takto. V ostatních příkladech část smluv s body nijak uvozena není. U jednotlivých bodů smluv se často setkáme s obratem <i>účastníci / snoubenci / pan X a slečna Y se dohodli, že/na...</i>, což odpovídá situaci v anglicky psaných smlouvách. Podobnou funkci jako anglické <i>the parties agree as follows</i> potom zastává konstrukce <i>účastníci (...) upravují tedy (...) způsobem uvedeným v...,</i> jenž je součástí jednoho z bodů smlouvy.</p>
<p>In consideration of the marriage (about) to be solemnized, ... (AM) Celý kontext zní: <i>(now therefore), in consideration of the marriage about to be solemnized between the parties, (...) the parties (do hereby) agree as follows</i>. Sloveso <i>to solemnize</i> se vyskytuje pouze v příkladech AM, a to v trpném rodě. Pouze v jedné smlouvě se jednou nachází spojení <i>solemnization of the marriage</i>.</p>	<p>Celá věta plní roli úvodního ustanovení zní: <i>Výše uvedení účastníci X a Y (dále jen snoubenci), kteří mají v úmyslu spolu vstoupit do manželství, touto smlouvou upravují svůj manželský majetkový režim pro případ uzavření manželství takto</i>. Obsahově se tak shoduje s anglickou, přestože nic typu <i>in consideration of</i> (vzhledem k) zde není. I sloveso „uzavřít manželství“ se může vyskytnout v trpném rodě (<i>za předpokladu, že jejich manželství bude uzavřeno</i>). Překlad anglické šablony do češtiny může znít: <i>účastníci, kteří mají v úmyslu/hodlají vstoupit do manželství, se (tímto) dohodli na následujícím</i>.</p>

<p>Now and forever/now and in the future (AM)</p> <p>Jedna z těchto frází se vyskytuje jako součást jednoho z bodů smlouvy ve dvou příkladech AM, např. <i>all property, (...) shall be, now and forever, their personal and separate property.</i></p>	<p>V příkladu české smlouvy se vyskytuje věta, která se uvedené anglické větě podobá: <i>Veškerý majetek, (...) bude ve výlučném majetku toho ze snoubenců, který jej pořídí....</i> Slovo „budoucnost“ se potom objevuje ve větě <i>Pan X a slečna Y se dohodli na úpravě svých budoucích majetkových vztahů v manželství....</i></p> <p>Překlad anglické šablony navrhuji řešit slovesem v budoucím tvaru, tj. “bude”, případně pokud chceme více doslovný překlad, navrhuji navíc použít spojení “od této chvíle již navždy”.</p>
<p>In witness whereof... (AM, BR)</p> <p>Ve všech příkladech anglicky psaných smluv kromě jednoho se tato šablona vyskytuje na samém konci dokumentů u podpisů snoubenců a svědků. Následující část věty není ve všech smlouvách stejná, ale ve dvou příkladech AM a obou příkladech BR se shodují v následujícím:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>the parties (...) set their hands and seals (...) on the day and year/as of the day first above written (AM)</i> - <i>this agreement has been signed/executed (...) the day and year first before written (BR).</i> <p>Frázi <i>to set one's hands and seals on</i> lze (podle definic slovesa <i>to set</i></p>	<p>Ani s tímto výrokem se v českých smlouvách nesetkáme a pro překladatele může být problematický. Online slovník Glosbe¹¹ uvádí překlad „na důkaz čehož“, osobně potom jako překladatelské řešení vidím také úplné vynechání této fráze. Dubletu <i>to set one's hands and seals on</i> v AM navrhuji přeložit jednoduše jako „podepsat“, případně „vlastnoručně podepsat“, a <i>first above/before mentioned</i> jako „před výše uvedeným“. Celý překlad by tedy mohl vypadat takto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>účastníci (...smlouvu...) vlastnoručně podepisují výše zmíněného dne (a roku)</i>

¹¹ <https://glosbe.com/en/cs/whereof>

<p><i>one's seal on a to set one's hand to</i> v online Collins slovníku⁹⁾ považovat za dubletu synonymní slovesu <i>to sign</i>. Vazba <i>first above</i> (AM) / <i>before</i> (BR) <i>written</i> podle některých (diskuse na webu PROZ.com¹⁰⁾ nese význam <i>aforementioned</i>.</p>	<p>- <i>tato smlouva byla podepsána/stvrzena (...) výše zmíněného dne a roku</i></p>
<p>Personally appeared before me (AM) Tato šablona se objevuje např. ve větě, kterou notář stvrzuje uzavření smlouvy: <i>Personally appeared the above named ... and made oath that the foregoing Premarital Agreement was signed by her as her own free act and deed</i>. Tučně vyznačená část by se rovněž dala označit jako šablona, avšak není splněno výše nadefinované kritérium konvenčnosti.</p>	<p>V příkladu české manželské smlouvy je podobná situace, kdy se na konci smlouvy vyskytuje věta: <i>O tom byl tento notářský zápis sepsán, účastníky přede mnou přečten, jimi v plném rozsahu schválen a podepsán</i>, v jednom příkladu předmanželské smlouvy se potom na začátku dokumentu vyskytuje <i>pan X a slečna Y (...) uzavřeli přede mnou tuto</i>, přičemž fráze „přede mnou“ by mohla být vhodným překladatelským řešením anglické šablony, tedy: <i>Výše jmenovaný/á přede mnou přísahal/a, že výše uvedená smlouva jím/jí byla podepsána na základě svobodné vůle</i>.</p>
<p>My commission expires: ... (AM) Tato šablona se vyskytuje v závěrečné části dokumentů u podpisu notáře a představuje specifický kulturní prvek. Podle BLD (1968, s. 339) <i>commission</i> v tomto kontextu zjednodušeně znamená oprávnění vykonávat určité</p>	<p>Jelikož se česká právní realita od té americké v tomto ohledu liší, s žádnou podobnou frází se zde nesetkáme. Chromá (1995, s. 68) pod heslem <i>commission</i> ve významu „to serve as a notary public“ uvádí „pověření vykonávat funkci (veřejného) notáře“,</p>

⁹ <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/set-ones-seal-on>,

<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/set-ones-hand-to>

¹⁰ http://www.proz.com/kudoz/English/law_patents/214957-first_before_written.html

<p>úkony, a zde se tedy jedná o notářské oprávnění. Jak je z této fráze patrné, notářské oprávnění není neomezené (na rozdíl od České republiky, kde „doba výkonu činnosti notáře není omezena“¹²), a ve smlouvě tudíž musí být uvedeno, kdy končí.</p>	<p>což se jeví jako vhodný explicitní překlad a celá fráze by tedy mohla česky znít <i>Mé pověření vykonávat funkci veřejného notáře končí:</i></p>
--	---

2.3 Terminologie

Podle Tomáška (2003, s. 49) jsou právní termíny „pojmenováním právní skutečnosti a jejich význam je možné přesně definovat“. Právní jazyk nejvíce vyniká právě terminologií, což je pro překladatele jeden z nejsložitějších aspektů překladu právního jazyka vzhledem k tomu, že odlišnosti v různých právních systémech způsobují, že mnohá slova nemají v druhém jazyku ekvivalent (Cao, 2007, s. 53). Při zkoumání příkladů smluv jsem narazila na termíny vyskytující se v česky i anglicky psaných smlouvách jako ekvivalentní protějšky, ale i na termíny specifické pouze pro smlouvy psané v jednom z jazyků bez protějšku v příkladech smluv psaných druhým jazykem, a proto tuto kapitolu dělím na tři podkapitoly: Termíny s protějšky v příkladech smluv, České termíny bez anglického protějšku v příkladech smluv a Anglické termíny bez českého protějšku v příkladech smluv.

U první podkapitoly zkoumám, proč a do jaké míry jsou termíny ekvivalentní, a u dalších dvou podkapitol hledám co nejpřesnější překlad do druhého jazyka. Pro tyto účely využívám pojmovou analýzu:

„Cílem srovnávací pojmové analýzy při překládání právních textů je dosažení požadované míry ekvivalence mezi příslušnými termíny ve výchozím jazyce a jazyce cílovém. Její součástí je srovnávací posouzení širšího právnělingvistického kontextu výchozího právního systému a jazyka a cílového právního systému a jazyka, protože *pojmem (concept)* jako mentální reprezentace („jednotka“ poznání) je v zásadě vázána na kontext. Je vymezen definicí, která shrnuje jeho podstatné vlastnosti, a kontextem, jenž může určit doplňující

¹² <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/notar-povoleni-a-nalezitosti-zadosti-1671.html>

charakteristiky pro konkrétní situace. Termín je pak slovní podoba pojmu, čili lexikální jednotka označující pojem.“ (Chromá, 2014, s. 47)

K takové práci používám zejména výkladové právnické slovníky, o kterých Chromá (2014, s. 48) tvrdí, že jsou „základním zdrojem pro nalezení pojmového obsahu“, český občanský zákoník a smlouvy samotné.

2.3.1 Termíny s protějšky v příkladech smluv

Předmanželská smlouva	Prenuptial Agreement (AM, BR)
<p>Přestože Chromá (2014, s. 132) uvádí pravidlo, že anglickému <i>agreement</i> je ekvivalentní český termín „dohoda“, „předmanželská smlouva“ a „manželská smlouva“ se řadí do řípadů, kdy „se jedná o těsná terminologická spojení, kde se nepřekládá každý člen spojení zvlášť, ale tvoří jeden celek“. I Madar a kol. (1999, s. 1264) užívá termín „dohoda“, když píše, že ObčZ umožňuje účastníkům právního vztahu, aby si vzájemná práva a povinnosti upravili <i>dohodou</i>, pokud to není výslovně zakázáno zákonem. Konkrétně se jedná o § 1 odst. 2 ObčZ: „nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchýlně od zákona“. Přestože termín „předmanželská smlouva“ není nikde definován, z kapitoly 1.4 víme, že slouží snoubencům k úpravě zákonem stanoveného režimu, na základě čehož se tedy shoduje s anglickou definicí <i>agreement</i>.</p>	<p>BLD (1991, s. 44) k rozdílu mezi <i>contract</i> a <i>agreement</i> uvádí, že „although often used as synonymous with „contract“, agreement is a broader term“. Zatímco <i>contract</i> je „an agreement between two or more persons which creates an obligation to do or not to do a particular thing“ (BLD, 1991, s. 224), <i>agreement</i> je „the act of two or more persons, who unite in expressing a mutual and common purpose, with the view of altering their rights and obligations“ (BLD, 1991, s. 44). Termín <i>prenuptial agreement</i> je potom definován jako „an agreement made before marriage usu. to resolve issues of support and property division if the marriage ends in divorce or by death of a spouse“ (BLD, 2004, s. 1220). Jde tedy o úpravu práv a povinností stran v nastávajícím manželství, proto <i>agreement</i>. Přestože všechny anglicky psané smlouvy nesou tento název, lze se setkat také s <i>premarital/pre-marital agreement</i></p>

<p>V příkladech českých smluv se termín pojí se slovesem „uzavřít“, nikoliv „vstoupit“ (to se pojí s termínem „manželství“). Již bylo uvedeno synonymum „rodinná smlouva“, které se však v příkladech nevyskytuje.</p>	<p>a <i>antenuptial/ante-nuptial agreement</i> (Gregory, Swisher a Wilson, 2013, s. 104; Sendallová, 2015, s. 123). V příkladech smluv se termín pojí se slovesem <i>to enter (into)</i>.</p>
<p>Manželství</p> <p>Ustanovení § 655 ObčZ uvádí, že „manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc.“ V příkladech smluv se termín „manželství“ vyskytuje zejména v těchto kontextech:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzavřít: <i>manželství bude uzavřeno; hodlají uzavřít manželství</i> - vstoupit do: <i>...mají v úmyslu spolu vstoupit do manželství</i> - za trvání manželství <p>Porovnáme-li realitu českých a anglicky psaných smluv, lze vidět, že se kontexty použití tohoto termínu shodují. Zatímco v češtině se však „manželství“ hojně pojí s „uzavřít/uzavření“, v angličtině postačí samotné „to marry/marriage“, jak ukazuje následující příklad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>účinky této smlouvy nastávají dnem uzavření manželství</i> 	<p>Marriage (AM, BR)</p> <p>Výskyt tohoto termínu v anglicky psaných smlouvách, který BLD (2004, s. 992) definuje jako „the legal union of a couple as a husband and wife“, potvrzuje slova Chromé (2014, s. 127), že se jedná o obecně používaný termín ekvivalentní českému stavu „manželství“. V příkladech AM se termín <i>marriage</i> vyskytuje zejména v těchto kontextech:</p> <ul style="list-style-type: none"> - to contemplate: <i>contemplated marriage</i> (plánovat, hodlat uzavřít, plánované manželství) - to solemnize: <i>marriage (about) to be solemnized; solemnization of the marriage</i>; (uzavřít, uzavření¹³); <i>about to be solemnized</i> (plánované (uzavření) manželství) <p>Tato slovesa se v příkladech BR nevyskytují, místo toho se však ve stejném smyslu setkáme s:</p>

¹³ Podle BLD (1968, s. 1564) sloveso *to solemnize* ve spojení s *marriage* „means no more than to enter into a marriage contract, with due publication, before third persons, for the purpose of giving it notoriety and certainty“, a jako překlad do češtiny tedy navrhuji sloveso (řádne) uzavřít

<p>- ...<i>agreement to become effective upon their marriage</i> (AM); ...<i>the date upon which the Parties are legally married</i> (BR)</p>	<p>- <i>to intend/plan: intend to enter into a marriage/ intended marriage; are planning to marry</i> Českému „za trvání“ potom v AM i BR příkladech dopovídá <i>during</i> (<i>the course of</i>) <i>the marriage</i></p>
<p>Manžel(é) Jestliže manželství je „trvalý svazek muže a ženy“ (§ 655 ObčZ), pak manželé jsou onen muž a žena, kteří do tohoto svazku vstoupili. V českých příkladech se tento termín vyskytuje v plurálu (kromě jednoho výskytu v singuláru).</p>	<p>Spouse(s) (AM, BR) BLD (2004, s. 1438) anglický termín definuje jako „one’s husband or wife by lawful marriage; a married person“, což odpovídá české realitě. Vyskytuje se v příkladech BR i AM v singuláru i plurálu.</p>
<p>Vlastnictví „Vlastnictví“ je definováno ustanovením § 1011 ObčZ jako „vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné“. Chromá (2014, s. 152) však uvádí dva významy, a to zaprvé „abstraktní proces vlastnění“ a zadruhé „konkrétní předmět vlastnění“, přičemž v příkladech smluv se setkáme pouze s prvním významem (<i>výnosy a užitky plynoucí z vlastnictví těchto věcí; na základě které vlastnictví k nemovitým věcem vznikne</i>).</p>	<p>Ownership (AM, BR); Property (AM, BR) <i>Ownership</i> je v BLD (1968, s. 1260) definován jako „collection of rights to use and enjoy property, including right to transmit it to others“, čímž odpovídá prvnímu významu českého <i>vlastnictví</i>: <i>financial interest in the ownership or rental of the home</i> (AM) (finanční podíl na vlastnictví domu); <i>in the case of ownership of interests</i> (BR) (v případě vlastnictví podílů). Ve smyslu „konkrétní předmět“ je „vlastnictví“ ekvivalentní také s <i>estate</i>, viz Estate.</p>

<p>Majetek</p> <p>Ustanovení § 495 ObčZ stanoví, že „souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek“. Porovnáme-li tuto definici s definicí „vlastnictví“ podle ObčZ, hranice mezi nimi se jeví tenká, nicméně je-li „vlastnictví“ myšleno jako „abstraktní pojem“, pak je rozdíl znatelný: <i>...které bude mít ve svém vlastnictví či majetku ke dni uzavření manželství (...which belong to his/her ownership or property as of the date of the marriage)</i>. V příkladech se „majetek“ velmi často vyskytuje ve spojení „veškerý majetek“ (<i>každý ze snoubenců si ve svém výlučném majetku ponechá veškerý majetek</i>) a od „vlastnictví“ ve smyslu „konkrétní předmět“ se liší tím způsobem, že je mu nadřazený, neboť se jedná o souhrn.</p>	<p>Assets (AM, BR); property (AM, BR)</p> <p>Termín <i>assets</i> může znamenat „the total property“ (ODL, 1997, s. 32), čímž odpovídá českému <i>majetku</i> a zdá se, že termín <i>assets</i> je nadřazený termínu <i>property</i>, který BLD (1991, s. 845) definuje jako „that which is peculiar or proper to any person; that which belongs exclusively to one“. Ekvivalenci mezi termíny <i>majetek</i> a <i>assets</i> potvrzuje i Chromá (2014, s. 118). Nicméně stejně jako <i>assets</i>, i <i>property</i> lze přeložit jako „majetek“ (Chromá, 1995, s. 132). Tuto dvojici navrhuji používat při překladu z angličtiny do češtiny, pokud je z kontextu patrné, že se jedná o souhrn věcí, které někomu patří: <i>all property acquired by the Parties during the marriage</i> (BR); <i>all property that she or he may own at the time of their contemplated marriage</i> (AM).</p> <p>Pokud se o souhrn nejedná, doporučuji <i>property</i> překládat jako „vlastnictví“ ve významu „konkrétní předmět“: <i>certain property acquired after marriage</i> (AM). <i>Property</i> se dále v příkladech smluv vyskytuje jako „nemovitost“: <i>The matrimonial home: the property shall be sold and the net proceeds divided</i> (BR)</p>
---	--

<p>Jmění</p> <p>Ustanovení § 495 ObčZ pokračuje větou, že „jmění osoby tvoří souhrn jejího majetku a jejích dluhů“. Termín „dluh“ Madar a kol. (1999, s. 298) definují jako „povinnost dlužníka poskytnout plnění věřiteli“ a uvádějí, že v právu se lze setkat také s označením „závazek“. „Dluh“ i „závazek“ se v příkladech smluv vyskytují a jeví se jako odlišné termíny, např. <i>tato smlouva se netýká (...), příjmů a závazků ani dalšího majetku či dluhů</i>, kdy termín „závazek“ se vyskytuje častěji a v jedné ze smluv je vysvětlen následovně: <i>„závazky, které vzniknou za trvání manželství, bude povinen splnit ten ze snoubenců, který se k nim zavázal (např. uzavřel smlouvu o zápůjčce nebo smlouvu o úvěru)“</i>. Termín „závazek“ se tak více podobá termínu „povinnost“: <i>z nichž bude vyplývat povinnost k plnění či jiný závazek</i>. „Povinnosti“ i „závazek“ lze do angličtiny přeložit jako „obligation“.</p>	<p>Assets and liabilities (AM); assets and debts (BR)</p> <p>Termín, který by stejně jako český termín „jmění“ jedním slovem zahrnoval jak majetek, tak dluhy, se v anglicky psaných smlouvách nenachází. Příklady AM však mají ustálenou dvojici termínů <i>assets and liabilities</i>, což je překlad českého „jmění“ navrhovaný Chromou (2014, s. 118). <i>Liability</i> je podle BLD (1991, s. 631) široký pojem, kdy do kontextu předmanželských smluv sedí definice „all character of debts and obligations“, čímž tedy zahrnuje „dluh“ i „závazek“. S termínem <i>debt</i> a <i>obligation</i> se však lze setkat zvláště, kdy bych v takovém případě jako překlad volila „dluh“ a „povinnost“, aby bylo jasné, že se nejedná o synonymum dluhu: <i>In the event of the divorce of the parties, each party shall be fully responsible for his or her own separate debts and obligations</i> (AM). Termín <i>obligation</i> se v příkladech BR vyskytuje pouze jednou: <i>obligation to support his or her minor children</i>.</p>
<p>Společné jmění (manželů)</p> <p>Tento termín je vysvětlen ustanoveními § 708-712 ObčZ. Termín „jmění“ je zde použit proto, že „součástí společného jmění jsou dluhy převzaté za trvání manželství“ (§ 710), tudíž jde o majetek</p>	<p>Community property (AM); marital property (AM)</p> <p>Anglická definice <i>community property</i> podle BLD (2004, s. 297) zní „assets owned in common by husband and wife as a result of having been acquired</p>

<p>i dluhy. Ustanovení § 736 ObčZ potom stanoví, že „je-li společné jmění zrušeno nebo zanikne-li, anebo je-li zúžen jeho stávající rozsah, provede se likvidace dosud společných povinností a práv jejich vypořádáním“.</p>	<p>during the marriage (...), each spouse generally holding a one-half interest in the property“, <i>marital property</i> znamená „property that is acquired during marriage and that is subject to distribution or division at the time of marital dissolution“ a je „roughly equivalent to <i>community property</i>“ (BLD, 2004, s. 1253). Oba termíny se však vyskytují v rámci jedné a té samé smlouvy („<i>any other form of marital or community property</i>“), a jelikož definice <i>community property</i> zahrnuje <i>assets</i>, zatímco <i>marital property</i> zahrnuje pouze <i>property</i>, navrhuji český překlad jako „společný majetek“ a „společné vlastnictví“. „Jmění“ bych jako překlad nepoužívala, neboť o společných dlužích není řeč.</p> <p>V příkladech BR se lze setkat s <i>joint property</i>: <i>all property acquired by the Parties during the marriage or civil partnership and which is procured or acquired jointly with joint resources and funds shall be considered the jointly owned property of the Parties</i>, což navrhuji překládat rovněž jako „společný majetek“,</p>
<p>Výlučný majetek; výlučné vlastnictví; oddělené jmění Zatímco s přídavným jménem „společný“ se pojí pouze „jmění“, za přídavným jménem „výlučný“</p>	<p>Separate property (AM, BR) Tomuto termínu odpovídá definice BLD (2004, s. 1395) “property titled to one spouse or acquired by one spouse individually during marriage”, což se</p>

<p>následuje jak „majetek“, tak „vlastnictví“. „Jmění“ se kromě výše zmíněného vyskytuje pouze ve spojení „oddělené jmění“, což je spojení užitá také v ObčZ („smluvený režim může spočívat v režimu oddělených jmění“, § 717) a znamená tak opak „společného jmění“. Podle příkladu <i>veškerý majetek, který by jinak podle zákonného režimu tvořil předmět jejich společného jmění manželů, bude ve výlučném majetku toho ze snoubenců, který jej pořídí</i> je vidět, že „jmění“ je nadřazené „majetku“ a pokud není řeč o dlužích, doporučuji použít termín „majetek“. V příkladech smluv se objevuje také „výlučné vlastnictví“: <i>„Nemovitě věci bude každý ze snoubenců nabývat do svého výlučného vlastnictví“</i> (abstraktní proces).</p>	<p>shoduje s českým termínem „výlučný majetek“. V jednom příkladu BR však je <i>separate property</i> použito ve smyslu českého „jmění“: <i>„other assets and debts acquired prior to the marriage or acquired separately by either after the marriage (‘the separate property’)”</i>. V příkladech AM se o dlužích hovoří zvlášť: <i>In the event of the divorce of the parties, each party shall be fully responsible for his or her own separate debts and obligations.</i></p> <p>V příkladech AM jsem narazila také na <i>sole ownership</i>: <i>...retain the sole ownership of all of her or his separate property</i>, kdy <i>sole ownership</i> odpovídá „výlučnému vlastnictví“, a <i>separate property</i> odpovídá „výlučnému majetku“.</p>
<p>Snoubenci</p> <p>Tento termín se vyskytuje pouze v plurálu, a to pouze v jednom příkladu českých smluv. Merzel a Tégl (2016, s. 392) definují snoubence jako muže a ženu, „kteří hodlají vstoupit do manželství“. Místo „snoubenci“ se ve smlouvách častěji používá „účastníci“.</p>	<p>Fiancé (AM)</p> <p>Chromá (2014, s. 127) uvádí, že v kontextu úředních úkonů se namísto tradičního <i>bride and bridegroom</i> začal používat plurální tvar <i>fiancés</i> (z francouzštiny), přičemž tvar pro ženský rod by byl <i>fiancée</i> a pro mužský <i>fiancé</i>. Tento termín se vyskytuje pouze v jednom příkladu AM, a to nikoliv v textu, nýbrž až u podpisu. Přestože je termín použit v singuláru, nemá za cíl oddělit ženský</p>

	<p>a mužský rod, proto jsou oba tvary stejné. V ostatních příkladech nejsou strany nijak pojmenované, nejčastěji se používá <i>parties</i>.</p>
<p>Rodinná domácnost</p> <p>Podle ustanovení § 743 „manželé mají obydlí tam, kde mají rodinnou domácnost“, kdy Chromá (2014, s. 132) doporučuje překlad “obydlí” jako “dwelling”. V příkladech smluv tento termín nalezneme ve spojení „obvyklé vybavení rodinné domácnosti“, což je definováno v ustanovením § 698 následovně: „Obvyklé vybavení rodinné domácnosti tvoří soubor movitých věcí, který slouží běžně nezbytným potřebám rodiny a jejích členů“.</p>	<p>Matrimonial home (BR), Marital home (AM)</p> <p>V příkladech anglicky psaných smluv se lze setkat s těmito dvěma termíny, kdy <i>matrimonial home</i> je v BLD (2004, s. 189) definován jako „the residence in which a husband and wife have lived together“. Definicí <i>marital home</i> jsem našla pouze v online oxfordském slovníku¹⁴: „a home in which a married couple live together“, přičemž slovník také uvádí, že se tento termín poprvé vyskytl v <i>Columbia Law Review</i> na začátku 20. století, což by napovídalo, že je tento termín častější v americké angličtině. Vzhledem ke shodným definicím bych při překladu do češtiny volila oba termíny překládat jako „rodinná domácnost“. V příkladech anglicky psaných smluv se s ničím podobným českému výrazu „obvyklé vybavení rodinné domácnosti“ nesetkáme, nejpodobnější je <i>common household expenses</i> (AM, překlad „běžné náklady na domácnost“) a <i>common living expenses</i> (BR, překlad „běžné životní náklady“). Právě <i>household</i> je tedy další</p>

¹⁴ https://en.oxforddictionaries.com/definition/marital_home

	<p>z možností, jak překládat termín „domácnost“, což používá i Chromá (1995, s. 154), a tudíž termín „rodinná domácnost lze do angličtiny přeložit doslova jako „family household“. „Obvyklé vybavení rodinné domácnosti“ rovněž navrhuji překládat doslova, tedy „common equipment of the family household“.</p>
<p>Notář/notářka: Podle webu České advokátní komory¹⁵ je notář “právník, kterého stát pověřil výkonem notářského úřadu. Vykonává některé státem garantované činnosti, zejména sepisování veřejných listin, ověřování listin a podpisů nebo přijímání úschov”.</p>	<p>Notary public (AM) Anglická definice zní “a lawyer, usually but not necessarily a solicitor, who has the authority to draw up and witness specific types of document and so make them official” (Collin, 2004, s. 202), čímž odpovídá českému termínu. Nicméně notáři se v USA a Spojeném království liší, jak je uvedeno na stránkách notářské kanceláře MD Pryke¹⁶:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „US Notaries are not regarded as a public authority”, kdežto “a UK Notary is deemed to be a public official” - “in the United States of America, a Notary does not have to be legally qualified. A US Notary may purchase their entitlement for a limited period”, kdežto “a Notary Public in the UK is most often a lawyer too”

¹⁵ <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=3249>

¹⁶ <http://www.mdpryke-notary.com/2010/03/uk-notaries-public-%E2%80%93-how-they-differ-from-us-notaries-%E2%80%93-part-1/>

	<p>- “in the United States a notary will pay a fee to practice for a predetermined length of time. This period is referred to as the ‘commission’. For this reason, all US Notaries must include a reference to the expiry date of their commission” (viz kapitola 2.2), kdežto “British Notaries are qualified for an indefinite period”</p>
--	---

2.3.2 České termíny bez anglického protějšku v příkladech smluv

<p>Smlouva o manželském majetkovém režimu</p> <p>Pod tento termín spadá jak „předmanželská smlouva“, tak „manželská smlouva“ (viz kapitola 1.4), kterými si „snoubenci a manželé mohou ujednat manželský majetkový režim odlišný od zákonného režimu“ (§ 716 ods. 1 ObčZ).</p>	<p>Podle BLD (2004, s. 987) <i>marital agreement</i> znamená „an agreement between spouses or two people engaged to be married concerning the division and ownership of marital property during marriage or upon dissolution by death or divorce“. Z toho plyne, že ji mohou uzavřít jak manželé, tak snoubenci, a tím pádem odpovídá českému termínu. Tento překlad nabízí i Chromá (2014, s. 132) a kromě toho navrhuje doslovný překlad “<i>agreement on the marital property regime</i>”. Ekvivalent termínu „manželská smlouva“ je spíše <i>postnuptial agreement</i>. Lynton (1995, s. 402) totiž potvrzuje výše zmíněný nadřazený význam termínu <i>marital agreement</i>, který znamená jak „an agreement between two people who are married</p>
---	--

	to each other (a postnuptial agreement)“, tak „[an agreement between] two people who are about to marry (a prenuptial agreement)“.
<p>Notářský zápis</p> <p>Madar a kol. (1999, s. 761) uvádí, že „notářský zápis sepisuje notářský úřad o smlouvách, závětech a jiných právních úkonech účastníků. Notářský zápis má zákonem předepsaný obsah a náležitosti“. Jelikož ustanovení § 3026 odst. 2 ObčZ stanoví, že „vyžaduje-li právní jednání formu veřejné listiny, rozumí se jí notářský zápis“, jedná se o druh veřejné listiny.</p>	<p>Anglickým ekvivalentem není “notarial record”, jehož synonymum “journal of notarial acts” je v BLD (2004, s. 859) definováno jako “the notary public’s sequential record of notarial transactions, usu. a bound book...”. Místo toho lze použít např. “notarial deed”, jak navrhuje Chromá (2014, s. 181). V příkladu AM se vyskytuje <i>each party agree to have notarized this Premarital Agreement</i>, přičemž BLD (2004, s. 1087) toto sloveso definuje jako „to attest to the authenticity of (a signature, mark, etc.)“. Jako překlad do češtiny navrhuji „potvrdit notářem“.</p>
<p>Rodné číslo</p> <p>Madar a kol. (1999, s. 1185) nabízejí definici „číselná identifikační charakteristika obyvatele, vytvořená z dat jeho narození a tzv. číselné koncovky“. Ve všech příkladech českých smluv je rodné číslo vyžadováno.</p>	<p>V příkladech anglicky psaných smluv se s žádným podobným termínem nesetkáme, účastníci v nich neuvádí ani své datum narození. Jak uvádí Chromá (2003, s. 303) jedná se o českou právní realii, ke které nabízí překlad “birth identification number”, což odpovídá uvedené české definici.</p>
<p>Občanský zákoník</p> <p>„Občanský zákoník je základním právním předpisem pro úpravu soukromoprávních vztahů“ (Madar a kol., 1999, s. 770). Jak uvádí Chromá</p>	<p>Českému termínu v angličtině odpovídá termín <i>civil code</i>, který BLD (2004, s. 262) definuje jako „a comprehensive and systematic legislative pronouncement of the whole private,</p>

<p>(2014, s. 91), „celý název nového občanského zákoníku je „zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník““.</p>	<p>noncommercial law in a legal system of the continental civil law tradition“. Název nového občanského zákoníku potom Chromá (2014, s. 91) navrhuje překládat jako „Act No. 89/2012 Sb., the Civil Code“. Přestože občanský zákoník v češtině píšeme s malým písmenem, v angličtině píšeme obě písmena velká, kdy zároveň použijeme určitý člen, jelikož se jedná o konkrétní předpis (Chromá, 2014, s. 91).</p>
--	---

2.3.3 Anglické termíny bez českého protějšku v příkladech smluv

<p>Divorce (AM, BR) Definice zní „the legal separation of man and wife, effected, for cause, by the judgment, of a court, and either totally dissolving the marriage relation, or suspending its effects so far as concerns the cohabitation of the parties“ (BLD, 1968, s. 566). V příkladech smluv se vyskytuje např. v těchto kontextech: <i>their marriage may be terminated by divorce</i> (AM) (jejich manželství může zaniknout rozvodem); <i>dissolution of the marriage by divorce</i> (BR) (zánik manželství rozvodem), přičemž <i>dissolution of</i> i <i>termination of marriage</i> obojí lze překládat jako zánik manželství (Chromá, 2003, s. 134).</p>	<p>Českým ekvivalentem je „rozvod“, který se však v příkladech českých smluv neobjevuje. Madar a kol. (1999, s. 1205) ho definují jako „jediný způsob, kterým může být v českém právu za života manželů zrušeno jejich manželství“. Zánik manželství se v jednom příkladu vyskytuje ve spojení „<i>vyhrazují zcela vznik společného jmění ke dni zániku manželství</i>“, což Notářská komora České republiky¹⁷ vysvětluje následovně:</p> <p>„Mohlo by se zdát, že touto úpravou dochází k vyloučení společného jmění, ale není tomu tak. Podstatou tohoto režimu ale je, že na majetek nabytý manželi</p>
---	---

¹⁷ <https://www.nkr.cz/sluzby/rodina-majetek-a-ochrana-prav/vyhrazeni-vzniku-spolecneho-jmeni-na-dobu-zaniku-manzelstvi>

	<p>od uzavření manželství se nehledí jako na společný. Každý z manželů tedy může majetek za trvání manželství nabývat výlučně (také ho zcizovat) a také se sám zavazovat. Dojde-li k zániku manželství (úmrťm jednoho z manželů, rozvodem), majetek nabytý jedním i druhým z manželů se stává součástí společného jmění, i když po celou dobu trvání manželství se na majetek pohlíželo, jako by do společného jmění nepatřil.“</p> <p>Překlad do angličtiny bych proto volila jako “to fully establish community property upon the termination of their marriage”.</p>
<p>(Legal) Separation (AM, BR) Samotné <i>separation</i> je definováno jako „an arrangement whereby a husband and wife’s live apart from each other while remaining married, either by mutual consent (...) or by judicial decree“, přičemž <i>legal separation</i> je synonymní termín (BLD, 2004, s. 1396), který se vyskytuje pouze v příkladech AM.</p>	<p>Ustanovení § 758 ObčZ, uvádí, že “manželé spolu nežijí, netvoří-li manželské či rodinné společenství, bez ohledu na to, zda mají, popřípadě vedou rodinnou domácnost, s tím, že alespoň jeden z manželů manželské společenství zjevně obnovit nechce”, což se podobá definici (<i>legal separation</i>). Podle Hrdiny¹⁸ ABGB znal institut „odloučení od stolu a lože“, což se nazývalo rozvodem, „zatímco rozvod v dnešní terminologii (tj. zrušení manželského svazku) byl nazýván</p>

¹⁸ <http://spcp.prf.cuni.cz/15-20/16-hrdin.htm>

	<p>rozlukou“. ObčZ termín „rozluka“ ani „odluka“ nezná, avšak pokud „rozluka“ je staré označení pro „rozvod“, pak se jako správný ekvivalent <i>separation</i> jeví „odluka“, což Chromá (2003, s. 196) do angličtiny překládá právě jako <i>separation</i>. <i>Legal separation</i> potom do češtiny může být přeloženo jako „soudní odluka“ (Chromá, 1995, s. 280).</p>
<p>Estate (AM, BR)</p> <p>V příkladech smluv se s tímto termínem můžeme setkat např. ve větě <i>one party may have a substantially larger estate than the other</i> (AM), kdy <i>estate</i> znamená „all that a person or entity owns, including both real and personal property“ (BLD, 2004, s. 586), což přesně odpovídá české definici „vlastnictví“ ve smyslu „konkrétní předmět“ (viz <i>Vlastnictví</i>). Kromě tohoto významu se <i>estate</i> vyskytuje v kontextu smrti: <i>each party wishes to leave a portion of her or his estate upon death</i> (AM), čímž odpovídá významu „the property that one leaves after death“ (BLD, 2004, s. 586). V příkladech BR se termín vyskytuje pouze v tomto druhém významu, kdy v jednom příkladu lze nalézt spojení <i>probate estate</i>, což BLD (2004, s. 1239) definuje jako „a decedent’s</p>	<p><i>Estate</i> ve druhém zmíněném smyslu a <i>probate estate</i> se shodují s českým termínem „pozůstalost“, který podle Notářské komory České republiky¹⁹ znamená „veškeré jmění, které zůstavitel zanechal v okamžiku své smrti“. V příkladech českých smluv nicméně o smrti ani pozůstalosti není řeč.</p>

¹⁹ <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/projednani-pozustalosti>

<p>property subject to administration by a personal representative“, a tím pádem je synonymní s druhým významem <i>estate</i>.</p>	
<p>Alimony (AM, BR) Definice zní: „an allowance made to one spouse by the other for support pending or after legal separation or divorce“ (Merriam Webster’s Dictionary of Law, 1996, s. 22). V příkladech AM i BR se vyskytuje např. v tomto kontextu: <i>Each waives any right she or he may have to the other of alimony or spousal support (AM); Each Party hereby waives (...) any and all rights (...) to spousal alimony, maintenance or other allowances (BR)</i> (viz termíny <i>support</i> a <i>waiver</i>).</p>	<p>Ustanovení § 697 ObčZ nese název „výživné mezi manželi“: „manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň. Vyživovací povinnost mezi manželi předchází vyživovací povinnosti dítěte i rodičů“ (odst. 1). <i>Alimony</i> proto volím překládat jako „výživné“ s tím, že jak uvádí Chromá (2014, s. 130) <i>alimony</i> v zemích common law znamená „výživné pro manžela“, přičemž „výživné chápe zákon o rodině²⁰ v širším smyslu, takže jím nemyslí jen vlastní výživu, nýbrž i uspokojování ostatních potřeb člověka“. V příkladech českých smluv se o výživném nehovoří.</p>
<p>Maintenance (AM, BR) Tento termín má v příkladech smluv dva významy: 1. <i>housework belongs to the wife and home maintenance and repair to the husband (AM); maintenance expenses related to that home (BR)</i>, 2. <i>a claim for support and maintenance to be paid from the property of the other party (AM); in the event of separation or divorce x</i></p>	<p>První význam <i>maintenance</i> volím překládat jako „údržba“, druhý jako „výživné“. Nic ve smyslu podpora ani údržba se v příkladech smluv neobjevuje, avšak občanský zákoník o výživném na dítě hovoří: „nezletilé dítě, které není plně svéprávné, má právo na výživné, i když má vlastní majetek, ale zisk z majetku spolu s příjmem z výdělečné činnosti nestačí</p>

²⁰ Který nový občanský zákoník nahradil

<p><i>will pay maintenance</i> (BR). Druhý význam odpovídá definici „the obligation after a divorce of one spouse to support another or of a parent to support a child“ (ODL, 1997, s. 278), čímž je termín synonymní s <i>alimony</i>, avšak jelikož se oba termíny ve smlouvách vyskytují zároveň, navrhuji řídit se tvrzením Chromé (2014, s. 130), že země common law používají <i>maintenance</i> (and support) ve smyslu „výživné pro dítě“.</p>	<p>k jeho výživě“ (§ 912). Pokud však překládáme z češtiny do angličtiny, je třeba zvolit <i>alimony</i> či <i>maintenance</i> podle toho, zda se týká manželů nebo dětí. Chromá (2014, s. 130) potom navrhuje „výživné“ překládat do angličtiny pouze jako „maintenance“, případně „maintenance and support“.</p>
<p>Support (AM, BR) <i>Support</i> je další termín, se kterým se lze setkat buď ve slovesné formě (<i>obligation to support their/his or her minor children</i>, AM, BR) či jako substantivum (<i>child support</i>, BR; <i>spousal support</i>, AM). Vidíme tak, že se týká jak manželů, tak dětí. Definice zní: “Furnishing funds or means for maintenance; to maintain” (BLD, 1968, s. 1609).</p>	<p><i>Support</i> jako substantivum navrhuji překládat jako “podpora” (podpora na dítě; manželská podpora), což potvrzuje Chromá (2003, s. 231), neboť v příkladech smluv se vyskytuje vedle <i>maintenance</i> i <i>alimony</i>, a tím pádem není vhodné oba termíny přeložit stejně jako „výživné“. Slovesnou formu nicméně volím do češtiny překládat jako “vyživovat”.</p>
<p>Disclosure / to disclose (AM, BR) Definice zní „the act or proces of making known something that was previously unknown; a revelation of facts“ (BLD, 2004, s. 497). V příkladech se vyskytuje v tomto kontextu: <i>Each party has made a full and complete disclosure to the other of the property owned by him or her</i> (AM); <i>they have made a full</i></p>	<p>V jednom příkladu české smlouvy lze nalézt větu, která odpovídá anglické realitě: <i>Účastníci prohlašují, že se před uzavřením této smlouvy navzájem seznámili se svými majetkovými poměry</i>. Jelikož sloveso „seznámit se“ sedí k definici <i>disclosure</i>, navrhuji jak substantivum, tak sloveso <i>disclosure/to disclose</i> překládat právě pomocí slovesa „seznámit se“:</p>

<p><i>and complete disclosure of their respective financial conditions (BR).</i></p> <p>Lze se setkat i se slovesnou formou: <i>they have respectively fully and frankly disclosed to each other their means and other relevant circumstances (BR)</i></p>	<p><i>obě strany se navzájem plně seznámily s tím, jaký majetek vlastní; se navzájem plně seznámili se svými finančními podmínkami; se navzájem plně a upřímně seznámili se svými majetkovými poměry a ostatními relevantními okolnostmi</i></p>
<p>Waiver / to waive (AM, BR)</p> <p>Podle Merriam Webster's Dictionary of Law (1996, s. 529) tento termín znamená „the act of intentionally or knowingly relinquishing or abandoning a known right, claim, or privilege“, přičemž v příkladech AM se substantivum často vyskytuje v nadpisu, ale i v textu (<i>nothing in this document shall be considered a waiver</i>). Častější je však slovesná forma (<i>each party waives all claims and rights, AM</i>). V příkladech BR se kromě toho lze setkat i s trpným rodem: <i>The rights and claims waived by this paragraph include...</i></p>	<p>V českých příkladech smluv se opět s ničím takovým nesetkáme. Chromá (1995, s. 325) uvádí jako překlad <i>waiver</i> “vzdání se práva” a sloveso <i>to waive</i> překládá jako “zřici se, vzdát se, upustit od”, přičemž bych volila sloveso “zřici se”, podle kterého navrhuji substantivum “zřeknutí se”: <i>nic, co je obsaženo v tomto dokumentu, nebude považováno za zřeknutí se; každá se stran se zřiká všech nároků a práv; práva a nároky, kterých se strany v tomto odstavci zřikají, zahrnují...</i></p>
<p>Deed (BR, AM)</p> <p>S tímto termínem se v příkladech smluv lze setkat ve dvou významech. První odpovídá definici BLD (2004, s. 444): „at common law, any written instrument that is signed, sealed, and delivered and that conveys some interest in property“, čehož synonymem je „contract under seal“, což znamená „a formal contract that requires</p>	<p>V příkladech smluv lze nalézt větu <i>je-li smlouva o manželském majetkovém režimu zapsána ve veřejném seznamu listin o manželském majetkovém režimu</i>, na základě čehož volím <i>deed</i> v prvním významu překládat do češtiny jako „listina“, případně „právní listina“, což je jeden z možných překladů navrhovaných Chromou (1995, s. 93).</p>

<p>no consideration and has the seal on of the signer attached“ (BLD, 2004, s. 344). V příkladech AM se kromě tohoto významu (<i>Each party shall, at the request of the other, sign any deeds or other documents which may be necessary to enable the other party to deal with her or his separate property</i>) slovo <i>deed</i> vyskytuje ve spojení <i>free act and deed</i> (viz šablona <i>personally appeared before me</i> v kapitole 2.2).</p>	
--	--

2.4 Syntax a styl

Jak uvádí Tomášek (2003, s. 28), na „výstavbu či konečnou podobu právních textů má největší vliv jejich funkce“. V této souvislosti lze hovořit o administrativně-právním stylu (APS), který „má za cíl regulovat chování občanů a vztahů mezi nimi“ (Jelínek, 1996, s. 242). Jelínek (1996, s. 248) tento styl řadí mezi základní funkční styly, avšak podotýká, že se protíná s některými jinými funkčními styly (hospodářským a odborným). Jelínek (1996, s. 242) dále zmiňuje, že APS hojně využívá výrazových stereotypů, aby adresátům byly poskytnuty jednotné informace a aby se text dal co možná nejméně interpretovat jinými způsoby. Dalším znakem APS je, že stylistické hodnoty nevytváří autoři textů a na text tedy není nahlíženo jako na výtvar jednotlivců (Jelínek, 1996, s. 242). Tato kapitola zkoumá, jak se APS projevuje v předmanželských smlouvách a jakými stylistickými a syntaktickými prostředky²¹ se předmanželské smlouvy v češtině a angličtině vyznačují.

2.4.1 Česky psané smlouvy

2.4.1.1 Explicitnost

Jelínek (1996, s. 244) u APS vyzdvihuje explicitnost, která se projevuje mimo jiné v obsahu, což sice není otázka jazyka, ale úzce s ním souvisí, neboť „autoři musí

²¹ Podle Čechové a kol. (2003, s. 74) při zkoumání jazykového projevu a textu není podstatné od sebe stylistiku a textovou syntax odlišovat

explicitní obsahové prvky pojmenovávat a uvádět je do vzájemných vztahů“. Příklady českých předmanželských smluv výše zmíněnému odpovídají, čehož příkladem může být následující bod jedné ze smluv: *veškeré finanční prostředky, včetně peněžních prostředků u peněžních ústavů, jakož i výnosy a užitky **plynoucí z vlastnictví těchto finančních prostředků***. V tomto příkladu se explicitnost projevuje zejména tím, že spojení „finanční prostředky“ se zde vyskytuje dvakrát, kdy druhý výskyt je téměř redundantní a pouze jím je zajištěno, aby nedošlo ke špatné interpretaci. Pokud by totiž druhý výskyt spojení „finanční prostředky“ byl nahrazeno zájmenem „nich“, mohlo by dojít k víceznačnosti, neboť by nebylo jisté, k čemu se zájmeno vztahuje.

Explicitnost se dále může projevit např. v tom, že syntaktická schémata jsou preciznější, čemuž mohou napomáhat předložky (Jelínek, 1996, s. 244), např. *formality požadované **pro** zápis do veřejného seznamu*, což by se obecněji dalo vyjádřit jako “formality zápisu do veřejného seznamu”. Předložkové výrazy se potom využívají pro znázornění vztahů (Jelínek, 1996, s. 245), což příklady českých předmanželských smluv potvrzují:

- *vznik společného jmění ke dni zániku manželství, **vyjma** obvyklého vybavení rodinné domácnosti*
- *veškerá práva a povinnosti **vyplývající** z účasti na obchodních korporacích, ...vznikne nárok **počínaje** dnem následujícím po uzavření této smlouvy*
- ***vzhledem k** tomuto ustanovení zákona manželé X a Y prohlašují že....*

Jelínek (1996, s. 245) dále uvádí, že „tendence k explicitnímu vyjádření vztahů se projevuje i v syntaxi souvětí: vztahy mezi větami v souvětí jsou obvykle označovány spojovacími prostředky, často i spojovacími dvojicemi nebo řadami“. To se v předmanželských smlouvách projevuje např. takto:

- *veškeré věci movité, jakéhokoliv druhu a charakteru, včetně věcí sloužících **jak** k uspokojování osobních potřeb **či** využívané a určené k podnikatelské činnosti, **dále též** investiční zlato, cenné kovy, komodity různého druhu, umělecké předměty, historické předměty, **jakož i** výnosy a užitky plynoucí z vlastnictví těchto věcí movitých*

2.4.1.2 Dlouhá souvětí

Domnívám se, že zmíněná explicitnost vztahů v souvětí se odvíjí od toho, že administrativně-právní styl se snaží tematicky co nejvíce spojit úseky textu, a tudíž autoři vytvářejí dlouhé tematické linie (Jelínek, 1996, s. 245). Proto je zde snaha o nerozdělování jedné tematické linie do více vět, čímž mohou vznikat poměrně dlouhé věty, jejichž komplikovanost je mírněna výše zmíněnými spojovacími prostředky.

*Účastníci této smlouvy prohlašují, že byla uzavřena po vzájemném projednání podle jejich pravé a svobodné vůle, určitě, vážně, srozumitelně a při plném porozumění právním následkům tohoto právního jednání, spočívajícím zejména ve sjednání smluvního manželského majetkového režimu, **dále že smlouva byla uzavřena nikoliv v tísní, rozrušení či lehkomyšlně a to zejména s přihlédnutím k vzájemným vztahům mezi smluvními stranami a jejich úmyslu***

Přestože se jedná o dlouhé souvětí, čárky (tučně vyznačené), pomocí nichž dochází k oddělení vsuvek²², a konjunkce (tučně vyznačené) napomáhají ke kohezi a srozumitelnosti, na základě čehož je možné určit hlavní informaci (podtržené). Autorovi textu nicméně při sestavování tohoto souvětí vypadla čárka, která má předcházet „a to“²³.

Na první pohled je tedy patrné, že se jedná o právní jazyk, přesto však je text srozumitelný, což je v souladu s tím, že „dnešní právní čeština je jednodušší než kdysi, zbavila se přílišného nánosů tradice a knižního charakteru“ (Knittlová, 2010, s. 141). K tomu lze dodat, že „čím více jsou texty APS zaměřeny na občany bez rozdílu jejich intelektuální a odborné úrovně, tím je míra nasycenosti administrativních textů odbornými termíny menší a tím častější jsou v textu i definice takových termínů“ (Jelínek, 1996, s. 242). Příkladem vnitrotextové definice v českých příkladech je např. následující věta vyňatá z manželské smlouvy:

²² „Vsuvkou obvykle chápeme celek, který s danou větou významově souvisí jen velmi volně, není začleněn do gramatické stavby věty, do níž je vložen (není jejím větným členem), a proto je zpravidla oddělen čárkami z obou stran“ (Internetová jazyková příručka, ÚJČ AV ČR, 2008–2016)

²³ „Pomocí kombinace výrazů *a to* lze k větě připojit různé větné členy přinášející další informace. V takovém případě píšeme před *a to* čárku“ (Internetová jazyková příručka, ÚJČ AV ČR, 2008–2016)

- *Obvyklé vybavení rodinné domácnosti dle ustanovení § 698 občanského zákoníku tvoří soubor movitých věcí, které slouží běžně nezbytným životním potřebám rodiny a jejích členů.*

2.4.1.3 Trpný rod

Trpný rod se v předmanželských smlouvách vyskytuje patrně z toho důvodu, že „z povahy administrativní komunikace vyplývá, že v ní důležité místo zaujímají výrazové prostředky posunující text do abstraktní polohy“ (Jelínek, 1996, s. 246). Jelínek (1996, s. 246) uvádí, že díky trpnému rodu se autoři mohou vyhnout zmiňování původce činnosti:

- *je-li smlouva o manželském majetkovém režimu zapsána ve veřejném seznamu listin o manželském majetkovém režimu*
- *které jsou dále uvedeny v článku*

K tomu však dochází i tehdy, když je tento původce zřejmý:

- *o tom byl tento notářský zápis k žádosti účastníků sepsán, účastníky přečten a poté jimi schválen*
- *za předpokladu, že jejich manželství bude uzavřeno*
- *jejichž totožnost mi byla prokázána; manželé x a y prohlašují, že je jim známo ustanovení občanského zákoníku*

2.4.1.4 Budoucí čas

V českých předmanželských smlouvách se vzhledem k povaze smluv hojně vyskytují tvary sloves v budoucím čase, neboť smlouvy upravují budoucí majetkové vztahy v nadcházejícím manželství, nikoliv vztahy současné:

- *které bude mít ve svém vlastnictví či majetku*
- *každý z nich bude ze svých příjmů přispívat na...*
- *součástí jejich budoucího společného jmění manželů bude pouze...*
- *jejich manželství bude uzavřeno*

2.4.2 Anglicky psané smlouvy

2.4.2.1 Dlouhá souvětí

Alcaraz a Hughes (2002, s. 18) jako jeden z rysů právnícké angličtiny uvádějí „obvykle dlouhé věty“, a mimo jiné právě ve smlouvách může být syntax „extrémně hutná a složitá“ (2002, s. 21). V příkladech anglicky psaných předmanželských smluv se dlouhé a komplikované věty vyskytují hojně, avšak vzhledem k povaze smluv je zde patrná snaha o srozumitelnost.

The parties intend by entering into this Agreement to determine what property, now and in the future, shall be her or his own separate property and that, except as provided in this Agreement, all of the property of each, however acquired or held, shall be free from any consideration as marital property, community property, quasicommunity property or any other form of marital or community property, as those terms are used and understood in any jurisdiction, including but not limited to the state of North Carolina. (AM)

Toto souvětí je delší a na první pohled komplikovanější než výše uvedený příklad českého souvětí, nicméně stejně jako české souvětí lze i toto souvětí rozklíčovat pomocí čárek a konjunkcí (tučně vyznačené) a určit tak hlavní informaci (podtržené).

2.4.2.2 Postmodifikace

Dlouhá souvětí souvisí s tvrzením Knittlové (2010, s. 142), že pro právníckou angličtinu jsou typické nominální fráze, ve kterých je nejčastěji využíváno postmodifikace, neboť „často vyjadřuje vztahy mezi jmény explicitně, často předložkově, a zaručuje tedy správný výklad a zabraňuje nepřesné nebo mylné interpretaci“.

Příklady AM jsou:

- *the parties have manifested an intent for such property to be shared and equitably divided*
- *each party waives all claims and rights that he or she may have or acquire by reason of the marriage in the property owned by the other party at death, including the right to act as an administrator.*

Příklady BR jsou:

- *means the probate laws that control distribution of the assets of an estate for a decedent dying without a valid last will*
- *bank, charge and credit card accounts held in the parties' joint names and any credit arrangement for the meeting of their household and living expenses to include household outgoings*

2.4.2.3 Modální slovesa

Jak uvádí Bázlík a Ambrus (2009, s. 62), „právní texty se vyznačují častým výskytem některých modálních sloves“, přičemž slovesa *shall* a *may* jsou mnohem běžnější než *can* a *could*, což příklady smluv potvrzují. Nutno však podotknout, že modální slovesa se v právních textech používají jinak než v běžných textech (Bázlík a Ambrus, 2009, s. 62).

Modální slovesa dělíme na deontická ve smyslu povolení, povinnost nebo vůle, a epistemická ve smyslu možnost, nutnost nebo prognóza, přičemž deontický význam v právnické angličtině převládá (Bázlík a Ambrus, 2009, s. 64-65).

Shall

Sloveso *shall* se v příkladech AM smluv vyskytuje 118krát a v BR 54krát, a není tedy divu, že je jedním z hlavních znaků americké i britské právnické angličtiny (Bázlík a Ambrus, 2009, s. 65) a „nejdiskutovanějším modálním slovesem v anglicky psaném právu“ (Chromá, 2014, s. 69). Pro překladatele je nezbytné odhalit význam *shall*, kterých může být několik, jak si nyní ukážeme.

Palmer (1988, s. 136 a 141) uvádí, že *shall* může být pouze deontické a vyjadřuje závazek, že se něco stane. To znamená, že „neuděluje povolení nebo povinnost někomu jinému, obvykle adresátovi, nýbrž zaručuje, že sám mluvčí bude nějakým způsobem jednat. Nicméně podle základní charakteristiky je deontické v tom smyslu, že ovlivňuje nebo řídí chování a že je performativní“ (Palmer, 1988, s. 141). V českých příkladech se s žádným slovesem s tímto významem nesetkáme, nicméně do češtiny bych volila *shall* v tomto smyslu překádat explicitně jako „zavázat se“.

- *Each party shall satisfy any tax obligation related to their separate property* (AM)
- *Neither shall make any financial claims of any kind upon the other* (BR)

Bázlík a Ambrus (2009, s. 65) jako další z významů *shall* uvádí povinnost (je-li kladné) a zákaz (je-li záporné), čímž přibližně odpovídá slovesům *must* a *must not*, která se však v právní angličtině příliš nevyskytují, přestože Cao (2007, s. 116) tvrdí, že „ve snaze zjednodušit a zpřístupnit právní jazyk veřejnosti“ slovesa *must* a *must not* začala nahrazovat *shall* a *shall not*. Tento trend příklady smluv nepotvrzují (*must* se vyskytuje pouze v jedné z AM), což odpovídá tvrzení Chromé (2014, s. 68-69), že „stále převládá dogmatické přesvědčení o nevyhnutelnosti *shall* v anglickém právnickém textu“. Pokud se slovesu *shall* však chceme při překladu z češtiny do angličtiny vyhnout, pak je *must* značící povinnost a *must not* značící zákaz vhodným řešením, jak potvrzuje i Chromá (2014, s. 73). Povinnost je v českých smlouvách vyjádřena např. slovesem „být povinen“ (*je povinen splnit ze svého výlučného majetku ten ze snoubenců, který...*), zákaz je vyjádřen např. pomocí „nelze“ + slovesa (*touto smlouvou nelze vyloučit ani změnit ustanovení o...*) či „nesmět“ (*smlouva o manželském majetkovém režimu nesmí svými důsledky vyloučit schopnost manžela zabezpečovat rodinu*). V příkladech BR se *shall* ve smyslu udělit povinnost neseťkáme.

- *either party shall, at the request of the other, execute such documents (AM)*
- *temporary separation shall in no way alter the marriage relationship and shall not constitute a ground for separation or divorce (AM)*
- *this Agreement shall not limit the right of either Party to make such transfers of property to the other (BR)*

Shall dále, stejně jako *will*, vyjadřuje budoucnost (Palmer, 1988, s. 142). Pokud se opět *shall* chceme vyhnout, pak při překladu slovesa být v budoucím tvaru, za kterým následuje další sloveso, je namísto *shall* možné použít právě *will*, jak opět potvrzuje Chromá (2014, s.74). To má v příkladech AM 12 výskytů, v BR 6, což ukazuje, že není příliš běžné.

- *such property shall remain forever free of claim by the other (AM)*
- *the schedule below sets out the manner in which the property rights ... shall be dealt with upon separation or divorce (BR)*

May

V příkladech AM má sloveso *may* 46 výskytů, v britských 7. Palmer (1988, s. 107) uvádí, že „*may* samo o sobě vyjadřuje epistemickou modalitu“ ve smyslu posouzení, co je možné. Stejně jako sloveso *can* pak může *may* být deontické ve smyslu povolení, což je však „knižní, formální nebo zastaralé“ vyjádření (Palmer, 1988, s. 109) S deontickým *may* se setkáme pouze v příkladech AM, i v těch je ale častější epistemická modalita *may*, a předmanželské smlouvy tak neodpovídají Bázlíkovu a Amrusovu tvrzení, že deontická modalita je v právních textech častější než epistemická. Deontické *may* do češtiny můžeme přeložit jako „lze“, což se vyskytuje v příkladech českých smluv (smluvený režim *lze změnit dohodou manželů nebo rozhodnutím soudu*), nebo „smět“ (v režimu *oddělených jmění smí manžel nakládat se svým majetkem bez souhlasu druhého manžela*). Epistemické *may* bych do češtiny překládala pomocí slovesa „může“.

- *the parties hereto **may** execute any number of copies of this instrument* (AM) (deontická modalita)
- *each waives any right she or he **may** have to the other* (AM) (epistemická modalita)
- *it is possible that any marriage **may** break down* (BR) (epistemická modalita)

Should

Podle Bázlíka a Ambruse (2009, s. 67) je *should* „v právníkové angličtině mnohem méně častější než *shall*, jelikož implikuje povinnost méně závazného charakteru“. S tím se příklady smluv shodují, v příkladech AM je *should* v tomto smyslu použito pouze 4x, v příkladech BR se vyskytuje pouze v podmínkových větách (viz Podmínkové věty). V českých smlouvách se sloveso v takovém významu nevyskytuje, jako překlad navrhuji „měl by“.

- *they should consult counsel of his or her own choosing and receive independent legal advice with respect thereto before signing said Agreement* (AM)

2.4.2.4 Podmínkové věty

Jak uvádí Bázlík a Ambrus (2009, s. 122), v právních textech se často vyskytují podmínkové věty, což příklady smluv potvrzují. Palmer (1988, s. 142) tvrdí, že v podmínkových větách se často používá *will* a méně často *shall*, což je však v příkladech smluv naopak. Dále se lze setkat také s modálním slovesem *should*, což odpovídá tvrzení Bázlíka a Ambruse (2009, s. 67), že zejména ve smlouvách se *should* může objevit v podmínkových větách:

- *The parties agree that, **should** a career opportunity arise for one of them in another city, the decision to move shall be mutual (AM)*
- ***should** the marriage not be celebrated within ... months hereof this agreement shall be deemed to be discharged (BR)*
- *In the event the parties **should** separate and not live together as husband and wife, all of the marital property belonging to the parties shall, upon separation, be divided by value equally between them (AM)*
- *If that **should** happen to them, they are anxious to avoid any dispute about finances arising out of the breakdown (BR)*

Se slovesem *will* se v podmínkových větách setkáme minimálně:

- *In the event of separation or divorce, the following types of property will be deemed shared (AM)*
- *in the event of separation or divorce X will pay maintenance to Y (BR)*

2.4.2.5 Trpný rod

Alcaraz a Hughes (2002, s. 19-20) jako další rys právnické angličtiny zmiňují trpný rod, což však překladatele podle nich nemusí trápit. S tím souhlasím, neboť jak jsme si ukázali, trpný rod je typický i pro APS v češtině. Trpný rod se používá, pokud je význam univerzální (Alcaraz a Hughes, 2002, s. 20), např:

- *If any provision hereunder shall subsequently **be deemed** invalid or unenforceable; property shall **be considered** the separate property of the spouse receiving it (AM)*

- *This agreement shall **be governed** by and construed in accordance with the law of England and Wales; All property ... shall **be considered** the jointly owned property of the Parties (BR)*

Trpný rod se dále používá, je-li “naznačovaný předmět příliš zřejmý, než aby musel být uveden” (Aclaraz a Hughes, 2002, s. 20):

- *the parties hereto have caused this instrument to **be executed**; this agreement is **entered into**... (AM)*
- *both Parties intend to be legally **bound by** the provisions of this Agreement; should the marriage not **be celebrated** within... (BR)*

2.4.2.6 Here-, there-, where-

Bázlík a Ambrus (2009, s. 45) tato slova vysvětlují následovně:

„Pro-form elements having the morphemes *here*, *there*, and *where* as the first part and the morphemes (mostly one, but sometimes two) which otherwise serve as prepositions as their second part constitute a marker which reveals the legal nature of the text with hardly any doubt.“

Příklady BR a AM se shodují ve výskytu těchto proforem:

Hereby (tímto):

- *the Parties **hereby** agree and elect that (BR)*
- *the parties do **hereby** agree as follows (AM)*

Herein (zde):

- *they both believe the terms set out **herein** are fair and reflect their wishes and intentions (BR)*
- *other valuable consideration and of the mutual covenants and Agreements **herein** contained (AM)*

Hereof (tohoto):

- *with regard to the subject matter **hereof** (BR)*
- *as amended to the date **hereof** (AM)*

Hereto (připojený ke smlouvě; účastníci smlouvy):

- *Each Party has submitted summary financial information attached **hereto** as Schedule A (BR)*
- *regardless of any domicile established by the parties **hereto** or either of them at any time (AM)*

Therefore (tudíž):

- ***Therefore** for the purpose of this Agreement Separate property shall also include... (BR)*
- ***NOW THEREFORE**, in consideration of the marriage about to be solemnized between the parties... (AM)*

Whereof (čehož):

- *IN WITNESS **WHEREOF** this Agreement has been duly executed the day and year first before written (BR)*
- *IN WITNESS **WHEREOF**, the parties hereto have hereunto set their hands and seals this... (AM)*

V příkladech BR se dále setkat s *therefrom* a *hereinafter*, v AM s *hereunto*, *thereto*, *wherein*, *thereby*. *hereafter*, *thereafter*, *thereof* a *heretofore*.

ZÁVĚR

Práce spočívala v kontrastivní analýze příkladů předmanželských smluv psaných v češtině a v angličtině, přičemž anglicky psané smlouvy byly rozděleny na americké a britské. Účelem práce bylo zjistit, čím se předmanželské smlouvy psané v těchto jazycích liší, vyhledat problematická místa a nabídnout překladatelská řešení, aby tak práce mohla sloužit překladatelům těchto dokumentů.

Jelikož se právní jazyk odvíjí od dané právní kultury, první (teoretická) část práce zasazuje předmanželské smlouvy do právních kontextů České republiky, USA a Anglie a Walesu (neboť jsem v rámci teoretické části zjistila, že v ostatních částech Spojeného království je právo odlišné).

Tato teoretická analýza nejprve charakterizuje právní systémy, do kterých dané země spadají, a poté postupuje na konkrétnější úrovni přes rodinné právo a manželské majetkové právo k předmanželským smlouvám samotným a k jejich obsahové a formální struktuře. Cílem teoretické části bylo seznámit se s právním pozadím smluv a odhalit rozdíly v právu jednotlivých zemí, které je při překladu předmanželských smluv z jednoho jazyka do druhého třeba zohlednit.

Stěžejní část práce byla lingvistická analýza (praktická část), která charakterizovala předmanželské smlouvy psané v češtině a v angličtině z hlediska struktury, jazykových šablon, terminologie a syntaxe a stylu. Část zkoumající jazykové šablony a terminologii pro lepší přehlednost využívá dvousloupcovou tabulku, kde vedle sebe můžeme vidět jevy vyskytující se v jednom jazyce a odpovídající realitu v jazyce druhém. Jevy popsané v analýze jsem se snažila doplňovat příklady ze smluv a zejména u jazykových šablon a terminologie navrhopat možný překlad. Analyzovaných bylo celkem deset smluv: čtyři české, čtyři americké a dvě britské (vzhledem k tomu, že britské vzorové smlouvy bylo nejobtížnější sehnat).

Součástí práce je také překlad vybraných smluv. Dvě české předmanželské smlouvy byly přeloženy do angličtiny (příloha 2) a jedna britská a jedna americká smlouva do češtiny (příloha 3). Při překladu jsem vycházela z poznatků získaných během teoretické i praktické analýzy. Překlady jsou zobrazeny ve dvou sloupcích a formát dokumentů je upraven pro snadnou orientaci ve výchozím a cílovém textu. Zbytek analyzovaných smluv je obsažen v přílohách 4-6, které jsou vzhledem k velkému rozsahu dostupné v elektronické podobě na CD-ROMu: dvě české smlouvy (příloha 4), jedna britská smlouva (příloha 5) a tři americké smlouvy (příloha 6).

Práce může být přínosná pro překladatele předmanželských smluv z češtiny do angličtiny či naopak, neboť shrnuje jazykové i právní aspekty těchto dokumentů a poskytuje možná překladatelská řešení. Kromě překladů je k práci přiložen také kolokační glosář (příloha 1), jenž sestává z anglických i českých termínů uvedených v kapitole 2.3, ke kterým jsou přiřazeny jejich kolokace, což také při překládání předmanželských smluv může být užitečné.

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Kolokační glosář

Anglické termíny

ALIMONY

- spousal -, (BR)
- exclusive -, (AM)
- to receive -, (AM)
- waiver of -, right to -, payments of -, in lieu of -, (AM)

ASSETS

- liquid -, capital -, joint (BR)
- future -, all -, (AM)
- - and liabilities (AM)
- disclosure of -, (AM)

DEED

- signed as -, (BR)
- to sign -, (AM)
- now this - witnesseth, (BR)
- free act and -, (AM)

DISCLOSURE

- financial -, full and complete -, full -, (BR, AM)
- additional -, adequate -, (AM)
- to make -, (AM)
- - of the property, (AM)

DIVORCE

- a decree of -, an order of the court on -, (BR)
- - of the parties, (AM)
- in the event of -, (AM)
- dissolution of the marriage by -, (BR)
- to terminate by -, termination by -, (AM)

ESTATE

- probate -, (BR)
- the other's / the other party's -, (AM)
- - of a deceased spouse, (BR)
- a claim upon/on -, (BR)
- - at death, (AM)
- - waiver, (AM)

MAINTENANCE

- - expenses, (BR)
- to pay -, (BR)
- a claim for -, (AM)
- joint -, own -, (AM)

MARRIAGE

- during -, by reason of -, (BR, AM)
- intended -, lawful -, proposed - (BR)
- contemplated -, healthy -, long and lasting -, impending -, forthcoming -, ceremonial (AM)
- termination of -, anticipation of -, dissolution of -, ceremony of (BR)
- solemnization of -, (AM)

OWNERSHIP

- - of interests, (BR)
- to dispute -, (BR)
- sole -, equitable -, legal -, (AM)
- interest in -, (AM)

PARTIES

- - intend, - agree that/to, - desire to -, wish to -, (BR, AM)
- third -,

PROPERTY

- separate -, jointly owned -, (BR, AM)
- - rights, (BR, AM)
- transfers of -, (BR, AM)

- joint -, sole -, (BR)
- marital -, personal -, community -, real-, (AM)
- to acquire -, (BR)
- division of -, disclosure of -, (AM)

SEPARATION

- judicial -, (BR)
- legal -, temporary -, physical -, (AM)
- post - support, (AM)
- in the event of -, (AM)

SUPPORT

- obligation to - his or her/their minor children (BR, AM)
- child -, (BR)
- spousal -, necessary -, post separation, (AM)

WAIVER

- to constitute -, (BR, AM)
- to authorize -, (AM)
- - of rights, - of estate benefits, - of alimony or spousal support, - of additional disclosure, (AM)
- estate -, (AM)
- non-waiver (AM)

České termíny

JMĚNÍ

- společné -,
- režim oddělených -, předmět společného -,

MAJETEK

- veškerý -, výlučný -, zděděný -, darovaný -,

MANŽELSTVÍ

- vstoupit do -, uzavřít -,
- (den) uzavření -, trvání -, den zániku -,
- vztahy v -,

NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

- sepsán, přečten, schválen, podepsán
- účastník/ci -, forma -, článek -, sepsání -, stejnopis -, (notářského zápisu)
- uvedený v -, (notářském zápisu)
- souhlasit s -, (notářským zápisem)

RODINNÁ DOMÁCNOST

- obvyklé vybavení -,
- opustit domácnost,

ÚČASTNÍCI

- - prohlašují, - se dohodli, - jsou si vědomi, - berou na vědomí, - byli poučeni,
- souhlasí s, - upravují,
- - notářského zápisu, - této smlouvy
- - je známo, (účastníkům)
- totožnost -, (účastníků)

VLASTNICTVÍ

- výlučné -,
- získat do -, prokázat -, mít ve -, plynout z -,
- zákon o -

Příloha 2 – Překlad z ČJ do AJ

Překlad 1

<p>Mgr. Ondřej Krejčovský, notář v Prostějově</p> <p>Žižkovo nám. 88/5, 796 01 Prostějov tel/fax: 582 346 746, e-mail: notar@notarkrejcovsky.cz, www.notarkrejcovsky.cz</p> <p>----- Strana první ----- ----- ----- Notářský zápis ---- -----</p> <p>sepsaný dne ... roku dva tisíce šestnáct (... .. 2016) mnou Mgr. Ondřejem Krejčovským, notářem v Prostějově, a to v mé notářské kanceláři v Prostějově, Žižkovo nám. 88/5.-----</p> <p>Účastníci:</p> <p>pan ..., nar. dne ..., r.č. ..., bydliště ...,</p> <p>slečna ..., nar. dne ..., r.č. ..., bydliště ...,</p>	<p>Ondřej Krejčovský, notary public of Prostějov</p> <p>Žižkovo nám. 88/5, 796 01 Prostějov tel/fax: +420 582 346 746, e-mail: notar@notarkrejcovsky.cz, www.notarkrejcovsky.cz</p> <p>----- Page One ----- ----- -----Notarial Deed----- -----</p> <p>Delivered this ... day of .., 2016 by me, Ondřej Krejčovský, a notary public of Prostějov, in my notary's office in Prostějov at Žižkovo nám. 88/5.</p> <p>Parties</p> <p>Mr ..., born ... birth identification number ..., address ...,</p> <p>Miss ..., born ... birth identification number, address ...,</p>
--	--

<p>jejichž totožnost mi byla prokázána platnými úředními průkazy, kteří prohlašují, že jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o kterém je tento notářský zápis, a že jako úpadci nepodali insolvenční návrh a nejsou v úpadku,</p> <p>uzavírají přede mnou tuto:</p> <p style="text-align: center;">s m l o u v u o manželském majetkovém režimu (režimu oddělených jmění) (předmanželská smlouva)</p> <p>Výše uvedení účastníci .. a .. (dále jen snoubenci), kteří mají v úmyslu spolu vstoupit do manželství, touto smlouvou upravují svůj manželský majetkový režim pro případ uzavření manželství takto:</p> <p style="text-align: center;">----- Strana druhá -----</p> <p>Za prvé:</p> <p>Každý ze snoubenců si ve svém výlučném majetku ponechá veškerý majetek, tj. movité a nemovité věci,</p>	<p>Who proved their identity to me with valid official identity cards, and who proclaim that they are legally competent to exercise rights independently to the extent of the legal proceedings about which this notarial deed is written, and that they have not filed any insolvency petitions as bankrupts and are not insolvent,</p> <p>Do hereby, before me, enter this:</p> <p style="text-align: center;">Agreement on the Marital Property Regime (Separate Property Regime) (Prenuptial Agreement)</p> <p>The above named parties ... and ... (hereinafter referred to as fiancés) who intend to marry²⁴ regulate their marital property regime through this Agreement in the event of marriage as follows:</p> <p style="text-align: center;">-----Page Two-----</p> <p>First:</p> <p>Each of the fiancés will retain all the property, i.e. real and personal, rights,</p>
---	--

²⁴ Contemplate marriage (pokud se chceme přiblížit americké realitě)

<p>práva a jiné majetkové hodnoty, které bude mít ve svém vlastnictví či majetku ke dni uzavření manželství.</p> <p>Rovněž tak závazky vůči třetím osobám, které již vznikly či vzniknou do dne uzavření manželství, je povinen splnit ze svého výlučného majetku ten ze snoubenců, který se k nim zavázal nebo který je svou činností nebo nečinností způsobil.-</p> <p>Za druhé:</p> <p>Snoubenci se dohodli na úpravě manželského majetkového režimu spočívající v režimu oddělených jmění.</p> <p>Snoubenci prohlašují, že si jsou vědomi povinnosti manželů stanovené ustanovením § 690 občanského zákoníku, kdy každý z manželů přispívá na potřeby rodiny podle svých osobních a majetkových poměrů, schopností a možností tak, aby životní úroveň všech členů byla zásadně srovnatelná.</p> <p>Veškerý majetek, který by jinak podle zákonného režimu tvořil předmět jejich společného jmění manželů, bude ve výlučném majetku toho ze snoubenců, který jej pořídí, tzn. zejména:</p>	<p>and other property values which he or she owns as of the date of the marriage.</p> <p>Moreover, obligations toward third persons which have arisen or will arise by the date of the marriage must be fulfilled by the fiancé who undertook the obligation, by action or inaction, from his/her separate property.</p> <p>Second:</p> <p>The fiancés have agreed to regulate their marital property regime so that it becomes a separate property regime.</p> <p>The fiancés proclaim that they are aware of spouses' obligations set in Section 690 of the Civil Code that each spouse contributes to the family's needs according to his/her own personal and financial resources, abilities and means so that the living standard of all family members is fundamentally equal.</p> <p>All the property, which would otherwise be community property in accordance with the regime determined by the law, will become separate</p>
---	---

<p>- Nemovitě věci bude každý ze snoubenců nabývat do svého výlučného vlastnictví, popřípadě do spoluvlastnictví, a to podle obsahu smlouvy, na základě které vlastnictví k nemovitým věcem vznikne nebo podle jiné právní skutečnosti získá věc do vlastnictví nebo z vlastních prostředků věc pořídí; Toto ustanovení se vztahuje i na byty a nebytové prostory – jednotky podle zákona o vlastnictví bytů a občanského zákoníku;</p> <p>- Movité věci bude nabývat do svého výlučného vlastnictví ten ze snoubenců, který svým jménem uzavře smlouvu, na jejímž základě věc získá do vlastnictví nebo podle jiné právní skutečnosti získá věc do vlastnictví nebo z vlastních prostředků věc pořídí;</p> <p>- Do výlučného majetku každého ze snoubenců budou náležet i veškerá práva a jiné majetkové hodnoty, které získá na základě jakékoliv právní skutečnosti, zejména pohledávky, kde bude některý ze snoubenců vystupovat jako věřitel, finanční prostředky, které budou uloženy na účtech jakéhokoliv druhu v kterémkoliv měně u peněžního ústavu, cenné papíry jakéhokoliv druhu, formy a podoby;</p>	<p>property of the fiancé who acquires it, i.e. mainly:</p> <p>- Real property will be acquired by each of the fiancés into his/her separate ownership, or into shared ownership, as stipulated in this agreement, based on which the ownership of real property arises, or is acquired by the fiancé by other legal facts, or purchased by his/her own means; This provision also applies to the ownership of flats and non-residential spaces – units set in The Flat Ownership Act and the Civil Code;</p> <p>- Personal chattels will be owned by the fiancé who concludes a contract under his/her name based on which he/she gains ownership of the chattel, or gains ownership by other legal facts, or purchases the chattel by his/her own means;</p> <p>- The separate property of each fiancé will also include all rights and other property values gained by any legal facts, especially claims where one of the fiancés acts as a creditor, financial means saved in an account of any kind in any currency at a finance company, securities of any kind and form;</p>
---	---

- **Do výlučného majetku každého ze snoubenců budou náležet veškeré příjmy**, zejména příjmy ze závislé činnosti a příjmy z podnikatelské činnosti každého ze snoubenců, na něž mu vznikne nárok počínaje dnem následujícím po uzavření této smlouvy. Příjmy z podnikatelské činnosti se pro tento účel rozumí zejména:

- Příjmy z podnikatelské činnosti vykonávané jedním ze snoubenců na základě živnostenského nebo jiného podnikatelského oprávnění,
- Příjmy představující podíl na zisku společníka obchodní společnosti nebo člena družstva,
- Příjmy představující odměnu za členství ve statutárních a jiných orgánech právnických osob;
- **Podíly či majetkové účasti v obchodních společnostech či družstvech** budou ve výlučném majetku toho ze snoubenců, který bude v evidenci právnické osoby nebo na základě jiného důkazu považován za jejich společníka či člena;
- Veškeré výnosy, užitky, přírůstky a **jakékoliv příjmy** vzniklé z výlučného majetku jednoho ze snoubenců bude rovněž jeho výlučným majetkem.

- All incomes, especially income from employment and business income of each fiancé upon which they will have a claim starting the first day after entering this agreement, **will be a part of the separate property of each fiancé.**

In this context, business income means especially:

- Business income of one of the fiancés based on his/her business licence of any kind,
- Income representing a share in the profit of a company associate or a member of a cooperative,
- Income representing a reward for membership in statutory bodies or other legal person's bodies;
- **Shares or property interests in companies or cooperatives** will be the separate property of the fiancé who is registered with the legal person, or who is considered their associate or member based on other proof;
- All **income, profits and any earnings** arisen from the separate property of one of the fiancés will also be his/her separate property.

<p>V případě pochybností se má zato, že má věc či jinou majetkovou hodnotu ve svém výlučném majetku ten ze snoubenců, který má legálně a oprávněně ve svém držení jakýkoliv doklad prokazující vlastnictví věci nebo nabytí věci či jiné majetkové hodnoty nebo doklad umožňující disponování s nimi.</p> <p>Každý ze snoubenců je povinen nést sám ze svých výlučných prostředků veškeré náklady na jeho výlučný majetek.</p> <p>V režimu oddělených jmění smí manžel nakládat se svým majetkem bez souhlasu druhého manžela. Podnikají-li v režimu oddělených jmění manželé společně nebo jeden z manželů podniká s pomocí druhého manžela, rozdělí si příjmy z podnikání, jak si v písemné formě ujednájí; jinak si příjmy rozdělí rovným dílem.</p> <p>Závazky, které vzniknou za trvání manželství, bude povinen splnit ten ze snoubenců, který se k nim zavázal (např. uzavřel smlouvu o zápůjčce nebo smlouvu o úvěru) nebo který je svou činností nebo nečinností způsobil.</p> <p>Každý ze snoubenců je oprávněn</p>	<p>In the event of doubts, it is considered that chattels or other property values are owned separately by the fiancé who legally and rightfully possesses any proof of ownership or acquisition of the chattels or property values, or a document enabling to dispose of them.</p> <p>Each fiancé must independently bear all the expenses on his/her separate property from his/her own means.</p> <p>In the separate property regime, a spouse may dispose of his/her assets without the consent of the other spouse. If the spouses run a business together or one of the spouses runs a business with the help of the other spouse, the earnings from the business will be divided as agreed in writing; otherwise, the earnings will be divided equally between them.</p> <p>Future obligations arisen during the marriage must be met by the fiancé who undertook them (entered a lease or loan contract), or who caused them by his/her action or inaction. Each fiancé is entitled to independently enter contracts which may result in an</p>
---	---

uzavírat samostatně takové smlouvy, z nichž bude vyplývat povinnost k plnění či jiný závazek s tím, že takto převzatou povinnost se každý ze snoubenců zavazuje splnit ze svých výlučných prostředků. Takto vzniklý závazek nebude předmětem společného jmění manželů.

----- Strana čtvrtá -----

Za třetí:

Účastníci prohlašují, že si jsou vědomi skutečnosti, že touto smlouvou není nijak dotčeno ustanovení § 698 a následující občanského zákoníku o obvyklém vybavení rodinné domácnosti.

Účastníci prohlašují, že tato smlouva svými důsledky nevyklučuje schopnost žádného z účastníků zabezpečovat rodinu ve smyslu § 719 odst. 1 občanského zákoníku.

Účastníci prohlašují, že se tato smlouva svým obsahem nebo účelem nedotýká práv třetích osob ve smyslu § 719 odst. 2 občanského zákoníku

obligation or other liability, whereas each fiancé pledges to meet such an obligation from his/her separate means. Such a liability will not be a subject of community property.

-----Page Four-----

Third:

The parties proclaim that they are aware of the fact that this agreement in no way affects Section 698 and subsequent sections on the common equipment of the family household.

The parties proclaim that the Agreement does not result in the exclusion of the ability of either party to secure the family within the meaning of Section 719 of the Civil Code.

The parties proclaim that the content or aim of this agreement does not affect rights of third persons within the meaning of Section 719 subsection 2 of the Civil Code.

<p>Za čtvrté:</p> <p>Účastníci této smlouvy se dohodli, že tato smlouva bude zapsána do veřejného seznamu, kterým je Seznam listin o manželském majetkovém právu vedený Notářskou komorou České republiky s důsledky uvedenými v ustanovení § 980 občanského zákoníku. Zápis do seznamu provede bez zbytečného odkladu po nabytí účinnosti této smlouvy notář, který tuto smlouvu sepsal.</p>	<p>Fourth:</p> <p>The parties have agreed that this agreement will be recorded in a public register which is the List of Matrimonial Property Agreements conducted by the Notarial Chamber of the Czech Republic, with its impacts being set in Section 980 of the Civil Code. Once this agreement takes effect, the notary public who delivered it will enter the agreement into the list without undue delay.</p>
<p>Za páté:</p> <p>Účinky této smlouvy nastávají dnem uzavření manželství.</p> <p>Účastníkům je známo, že změna nebo zrušení této smlouvy vyžaduje rovněž formu notářského zápisu nebo rozhodnutí soudu.</p>	<p>Fifth:</p> <p>The agreement becomes effective upon the marriage.</p> <p>The parties are acquainted with the fact that any modification or rescission of this agreement also requires to be delivered as a notarial deed or judicial decision.</p>
<p>Za šesté:</p> <p>Účastníci této smlouvy prohlašují, že byla uzavřena po vzájemném projednání podle jejich pravé a svobodné vůle, určitě, vážně, srozumitelně a při plném porozumění právním následkům tohoto právního</p>	<p>Sixth:</p> <p>The parties of this agreement proclaim that it was, after their mutual discussion and of their own free will, entered explicitly, seriously, comprehensively, and with a full understanding of the legal consequences of this legal action</p>

<p>jednání, spočívajícím zejména ve sjednání smluvního manželského majetkového režimu, dále že smlouva byla uzavřena nikoliv v tísní, rozrušení či lehkomylně a to zejména s přihlédnutím k vzájemným vztahům mezi smluvními stranami a jejich úmyslu.</p>	<p>consisting mainly of agreeing upon a matrimonial regime determined by the contract, and the parties proclaim that the agreement was not entered into in distress, affection, or recklessly, especially in relation to the mutual relationship between the contracting parties and their intentions.</p>
--	--

Překlad 2

<p>Smlouva o manželském majetkovém režimu</p>	<p>Agreement on the marital property regime</p>
<p>..., nar. ..., r.č. ..., trvale bytem ... přechodně bytem ... na straně jedné</p>	<p>The first party, ..., born ..., birth identification number..., permanently living in ... temporarily living in ...</p>
<p>a</p>	<p>and</p>
<p>..., nar. ..., r.č. ..., bytem ... na straně druhé</p>	<p>The second party, ..., born ..., birth identification number ..., living in ...</p>
<p>uzavírají tuto</p>	<p>Do hereby enter this</p>
<p>Smlouvu o manželském majetkovém režimu</p>	<p>Agreement on the marital property regime</p>

<p>Článek první:</p> <p>Pan ... a slečna ... prohlašují, že dne ... hodlají uzavřít manželství a touto smlouvou chtějí upravit manželský majetkový režim odlišně od zákonného režimu.</p>	<p>Article One:</p> <p>Mr ... and Miss ... proclaim that they intend to marry²⁵ on ... and they wish to regulate their matrimonial property regime in a way different from the regime determined by the law through this agreement.</p>
<p>Článek druhý:</p> <p>Účastníci podpisem této smlouvy, která bude sepsána ve formě notářského zápisu za předpokladu, že jejich manželství bude uzavřeno, upravují tedy svůj manželský majetkový režim způsobem uvedeným v článku třetím této smlouvy sepsané ve formě notářského zápisu.</p>	<p>Article Two:</p> <p>By signing this agreement, which will be delivered as a notarial deed provided that they marry²⁶, the parties therefore regulate their matrimonial property regime as set in Article Three of this Agreement delivered as a notarial deed.</p>
<p>Článek třetí:</p> <p>Pan ... a slečna ... se dohodli, že ve smyslu ust. § 717 obč. zákona na tom, že vyhrazují zcela vznik společného jmění ke dni zániku manželství, vyjma obvyklého vybavení rodinné domácnosti.</p>	<p>Article Three:</p> <p>Mr ... and Miss ... have agreed to fully establish community property upon the termination of their marriage except for common equipment of the family household within the meaning of Article 717 of the Civil Code.</p>

²⁵ Contemplate marriage (přiblížení americké reality)

²⁶ Solemnize a marriage (přiblížení americké reality)

Článek čtvrtý:

Účastníci prohlašují, že se před uzavřením této smlouvy navzájem seznámili se svými majetkovými poměry a že tato smlouva nevylučuje se svými důsledky schopnost některého z účastníků této smlouvy zabezpečit rodinu. Účastníci dále prohlašují, že tato smlouva se nedotýká svým obsahem nebo účelem práv třetích osob.

Článek pátý:

Oba účastníci této smlouvy zároveň berou na vědomí, že tato smlouva bude uzavřena formou notářského zápisu a nabývá účinnosti uzavřením manželství.

.....

.....

Article Four:

The parties proclaim that they have disclosed to each other their means prior entering this Agreement, and that the Agreement does not result in the exclusion of the ability of either party to secure the family. The parties further proclaim that the content or aim of this Agreement does not affect the rights of third persons.

Article Five:

Both parties of this Agreement are also aware of the fact that this Agreement will be entered as a notarial deed and becomes effective upon the marriage.

.....

.....

Příloha 3 – Překlad z AJ do ČJ

Překlad 1

Prenuptial Agreement	Předmanželská smlouva
<p>THIS AGREEMENT is entered into this ..., at ..., between ... and</p>	<p>... a ... uzavírají tuto PŘEDMANŽELSKOU SMLOUVU dne ... v ...</p>
<p>WHEREAS, the undersigned parties contemplate marriage under the laws of ... ; and whereas it is their desire to enter into this agreement so that each of them will continue to own and exercise control over his/her own property; and whereas neither of them desires that their present separate financial interests should be changed by his/her marriage or the laws of this state regarding the division of property;</p>	<p>VZHLEDEM K TOMU, ŽE: Níže podepsané strany hodlají uzavřít manželství v souladu se zákony Uzavřením této smlouvy si každá ze stran přeje nadále vlastnit a spravovat svůj vlastní majetek. Ani jedna strana si nepřeje, aby v důsledku manželství ani zákonů tohoto státu týkajících se rozvodu nedošlo ke změně současného stavu, kdy jejich finanční podíly jsou oddělené.</p>
<p>NOW, THEREFORE, THE PARTIES AGREE AS FOLLOWS:</p>	<p>STRANY SE TÍMTO DOHODLY NA NÁSLEDUJÍCÍM:</p>
<ol style="list-style-type: none">1. All property, whether real, personal, or mixed, which belongs to each of the above parties shall be, now and forever, their personal and separate property, including all interests, rents, and profits that may accrue from such property, and such property shall remain forever free of claim by the other.	<ol style="list-style-type: none">1. Veškerý majetek, věci movité, nemovité nebo kombinace obojího, který patří každé z výše uvedených stran, bude od této chvíle již navždy jejich osobním a výlučným majetkem včetně všech podílů, nájemného a zisků, které mohou z takového majetku vzejít, a druhá strana si na takový majetek nesmí nikdy dělat nárok.

<p>2. The parties shall continue to have the full right, power, and authority, in all respects the same as each would have if not married, to enjoy, use, sell, lease, give, and convey all property as may presently belong to him or her.</p> <p>3. In the event of a separation or divorce, the parties shall have no right against each other by way of claims for spousal support, maintenance, alimentary pension, compensation, or division of any separately owned property in existence as of the date of this Agreement.</p> <p>4. In the event of separation or divorce, marital property acquired after marriage shall nevertheless remain subject to division. Either by agreement or judicial determination.</p> <p>5. In the event of the death of either party, the other party hereby waives now and forever any claim or interest in the deceased's property granted by statute, and agrees that the distribution of all such property shall be governed solely by the Last Will and Testament of the deceased party.</p> <p>6. This Agreement shall be binding upon and inure to the benefit of other parties, their heirs, successors, assigns, and personal representatives.</p>	<p>2. Strany budou mít nadále veškerá práva, pravomoci a oprávnění, která budou ve všech ohledech stejná, jako kdyby nedošlo k manželství, k tomu, aby se těšily veškerému svému současnému majetku, používaly ho, prodávaly ho, pronajímaly ho, darovaly ho a postoupily ho.</p> <p>3. V případě rozvodu nebo odluky manželství strany nebudou mít právo vůči sobě mít nárok na podporu mezi manžely, výživné, dávky, vyrovnání nebo rozdělení jakéhokoliv výlučného vlastnictví vzniklého počínaje dnem uzavření této smlouvy.</p> <p>4. V případě rozvodu nebo odluky manželství společný majetek nabytý po uzavření manželství nicméně zůstane předmětem vyrovnání. K tomu dojde buď smluvně nebo soudním rozhodnutím.</p> <p>5. V případě smrti jedné ze stran se tímto druhá strana od této chvíle již navždy zříká jakýchkoliv nároků nebo podílů na majetku zesnulé strany udělených zákonem a souhlasí s rozdělením veškerého takového majetku pouze na základě poslední vůle zesnulé strany.</p> <p>6. Tato smlouva je závazná a platná ve prospěch stran, jejich potomků, nástupců, nabyvatelů postoupené věci a osobních zástupců.</p>
---	--

<p>B E T W E E N:</p> <p>(1) [Enter first party full name] of [Enter address] (‘[Enter first party forename]’)</p> <p>(2) [Enter second party full name] of [Enter address] (‘[Enter second party forename]’)</p>	<p>MEZI:</p> <p>(1) [Uved’te celé jméno první strany] adresou [uved’te adresu] ([uved’te křestní jméno první strany])</p> <p>(2) [Uved’te celé jméno druhé strany] adresou [uved’te adresu] ([uved’te křestní jméno druhé strany])</p>
<p>WHEREAS</p> <p>A. [Enter first party forename] and [Enter second party forename] are planning to marry on [Enter date] and this agreement is made in contemplation of and is conditional upon their intended marriage. They are fully committed to their proposed marriage and both intend it to endure for as long as they live.</p> <p>B. Notwithstanding the above they recognise that it is possible that any marriage may break down. If that should happen to them, they are anxious to avoid any dispute</p>	<p>ÚVODNÍ USTANOVENÍ</p> <p>A. [Uved’te křestní jméno první strany] a [uved’te křestní jméno druhé strany] hodlají uzavřít manželství dne [uved’te datum] a tuto smlouvu uzavírají se záměrem uzavřít manželství, což je podmínka, na kterou je smlouva vázána. Strany jsou zamýšlenému manželství plně oddány a zamýšlejí v něm setrvat po celý zbytek života.</p> <p>B. Bez ohledu na výše zmíněné však strany berou v potaz, že každé manželství může zaniknout. Pro takový případ strany chtějí zamezit jakémukoliv sporu</p>

<p>about finances arising out of the breakdown.</p> <p>C. Accordingly they enter into this agreement of their own free will in order to regulate their financial affairs (so far as the law permits) in the event of a decree of divorce or dissolution. They both believe the terms set out herein are fair and reflect their wishes and intentions.</p> <p>D. [Enter first party forename] and [Enter second party forename] intend that this agreement shall be legally binding upon them and upon their heirs and personal representatives.</p> <p>E. [Enter first party forename] and [Enter second party forename] have each received independent legal advice as to the terms and effect of the agreement prior to executing it. Both have entered into it freely and without pressure from each other or any other person.</p>	<p>ohledně financí, který by z rozpadu manželství mohl plynout.</p> <p>C. Strany tudíž tuto smlouvu uzavírají na základě své vlastní vůle s cílem upravit své finanční záležitosti (do míry povolené zákonem) pro případ soudního rozhodnutí o rozvodu nebo zrušení manželství. Obě strany podmínky zde stanovené pokládají za spravedlivé a v souladu se svými přáními a záměry.</p> <p>D. [Uveďte křestní jméno první strany] a [uveďte křestní jméno druhé strany] mají v úmyslu být touto smlouvou právně vázány, stejně jako jí mají být vázání jejich potomci a osobní zástupci.</p> <p>E. [Uveďte křestní jméno první strany] a [uveďte křestní jméno druhé strany] se před uzavřením smlouvy dostalo nezávislé právní porady týkající se podmínek a účinnosti této smlouvy. Obě strany smlouvu uzavírají svobodně a bez nátlaku druhé strany nebo jakékoliv jiné osoby.</p>
--	---

<p>F. [Enter first party forename] and [Enter second party forename] are each satisfied that they have respectively fully and frankly disclosed to each other their means and other relevant circumstances which are set out in the schedules of financial information forming Appendix A to this agreement.</p>	<p>F. [Uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] jsou oba spokojeni, že se navzájem plně a upřímně seznámili se svými majetkovými poměry a ostatními relevantními okolnostmi, které jsou uvedeny v soupisech finančních informací, který tvoří přílohu A této smlouvy.</p>
<p>G. [Enter first party forename] and [Enter second party forename] have each acquired all of his or her/their separate property independently of and without any contribution from the other.</p>	<p>G. [Uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] oba nabyli veškerý výlučný majetek samostatně a bez jakékoliv pomoci druhého z nich.</p>
<p>H. [Enter first party forename] and [Enter second party forename] wish to retain his or her/their separate property whether now owned or acquired later free from any claim of the other by virtue of the marriage unless otherwise provided for by this agreement or in a supplemental agreement executed by both of them.</p>	<p>H. [Uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] si přejí ponechat svůj výlučný majetek nabytý nyní nebo v budoucnu bez jakéhokoliv nároku druhé strany na základě manželství, pokud tato smlouva nebo dodatečná smlouva uzavřena oběma stranami neuvádí jinak.</p>

<p>I. The property owned by [Enter appropriate party name] in his/her sole name at [Enter address] <i>[or]</i> [Enter first party forename] and [Enter second party forename] in their joint names at [Enter address]</p> <p>shall <i>[either]</i> be held by [Enter first party forename] absolutely and free from any claim by [Enter second party forename]. <i>[or]</i> be held by them under the terms of the Declaration of Trust ('the Declaration') of [Insert date of Declaration of Trust]</p>	<p>I. Majetek vlastněný: [uved'te jméno příslušné strany] pod jeho/jejím vlastním jménem adresou [uved'te adresu] <i>[nebo]</i> [Uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] pod jejich společnými jmény adresou [uved'te adresu] bude <i>[bud']</i> vlastněn [uved'te křestní jméno první strany] zcela bez nároku [uved'te křestní jméno druhé strany]</p> <p><i>[nebo]</i> jimi vlastněn podle dohody o spoluvlastnictví (,spoluvlastnictví') uzavřené dnem [uved'te datum uzavření]</p>
<p>NOW THIS DEED WITNESSETH</p> <p>1. This agreement shall become operative upon [Enter first party forename] and [Enter second party forename] celebrating a valid ceremony of marriage provided always that should the marriage not be celebrated within [6]/[12] <i>[delete</i></p>	<p>TATO PRÁVNÍ LISTINA BUDIŽ SVĚDECTVÍM</p> <p>1. Tato smlouva je účinná vůči [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany], kteří řádně uzavřou platné manželství, pod podmínkou, že pokud k uzavření manželství nedojde během následujících [6]/[12] <i>[nehodící</i></p>

<p><i>as appropriate</i>] months hereof this agreement shall be deemed to be discharged unless revived by a supplemental agreement executed by [Enter first party forename] and [Enter second party forename].</p> <p>2. This deed deals with the following property rights:</p> <p>(i) the matrimonial home ('the home');</p> <p>(ii) its contents ('the contents');</p> <p>(iii) other assets and debts acquired prior to the marriage or acquired separately by either after the marriage ('the separate property');</p> <p>(iv) bank, charge and credit card accounts held in the parties' joint names and any credit arrangement for the meeting of their household and living expenses to include household outgoings ('the joint accounts');</p> <p>and</p>	<p><i>se škrtněte</i>] měsíců, bude od smlouvy upuštěno, nebude-li obnovena dodatečnou smlouvou uzavřenou [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany].</p> <p>2. Tato právní listina upravuje následující majetková práva:</p> <p>(i) rodinná domácnost (,domácnost');</p> <p>(ii) její obsah (,obsah');</p> <p>(iii) další jmění získané jednou ze stran před uzavřením manželství nebo odděleně po uzavření manželství (,výlučné jmění');</p> <p>(iv) bankovní účty, úvěrová konta a účty kreditních karet, které strany vlastní pod společnými jmény, a jakákoliv úvěrová ujednání, o tom, aby jejich výdaje na domácnost tvořily součást životních nákladů (,společné účty');</p> <p>a</p>
--	--

(v) other categories of assets including assets or debts acquired together by the parties ('the joint property').

3. The schedule below sets out the manner in which the property rights referred to at 2. above shall be dealt with upon separation or divorce:

Asset	How dealt with
The matrimonial home	The property shall be sold and the net proceeds divided between [Enter first party forename] and [Enter second party forename] (or their estates) with [Enter first party forename] receiving [Enter percentage] per cent and [Enter second party forename] receiving [Enter percentage] per cent as set out in the Declaration of Trust or The property shall be sold and the net proceeds divided 50:50
Its contents	Each of them shall retain: 1. items they each owned prior to the marriage; 2. items they were given individually during the marriage by third parties or by the other See Appendix C attached for a list of contents (The other contents of the property are dealt with as set out for the joint property below)
The separate property	These assets and debts are retained by each of them (or their estates)
Joint accounts	The credit/debit balance will be divided in the following percentages [Enter percentage] per cent to [Enter first party forename] and [Enter percentage] per cent to

(v) další kategorie jmění získané společně oběma stranami (,společný majetek').

3. Níže uvedený soupis stanoví způsob uspořádání majetkových práv uvedených výše v bodě 2 při odluce nebo rozvodu manželství:

Jméni	Způsob uspořádání
Rodinná domácnost	Majetek bude prodán a čistý výtěžek rozdělen mezi [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] (nebo jejich pozůstalost) s tím, že [uved'te křestní jméno první strany] obdrží [uved'te procento] procent a [uved'te křestní jméno druhé strany] obdrží [uved'te procento] procent, jak je stanoveno v dohodě o spoluvlastnictví nebo Majetek bude prodán a čistý výtěžek rozdělen 50:50
Její obsah	Každá ze stran si ponechá: 1. položky vlastněné před uzavřením manželství; 2. položky darované jednotlivě od třetích stran nebo od druhé strany během manželství Obsah rodinné domácnosti je vyjmenován v příloze C (Zbýlý obsah rodinné domácnosti je uspořádán podle společného majetku uvedeného níže)
Výlučný majetek	Toto jmění si ponechá každá ze stran (nebo jejich pozůstalost)
Společné účty	Kreditní/debetní zůstatek bude procentuálně rozdělen následovně: [uved'te procento] procent pro [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te procento] procent pro [uved'te křestní

	[Enter second party forename]/ met equally <i>[delete as applicable]</i>		jméno druhé strany] / rovnoměrně <i>[nehodící se škrtněte]</i>
The joint property	This is to be divided according to the first of the following rules that has application: 1. any written agreement which [Enter first party forename]and [Enter second party forename] have made relating to those assets or liabilities; 2. equally by value in respect of any item or debt worth £5,000 or less; or 3. according to their respective financial contributions towards purchase price and repair or their respective contributions to the accrual of the debt providing such can be proved by documentary evidence.	Společný majetek	Toto bude rozděleno podle prvního použitelného pravidla z následujících: 1. jakékoliv písemné smlouvy, které [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] uzavřeli ohledně tohoto jmění; 2. rovnoměrně podle hodnoty věcné položky nebo dluhu v hodnotě 5000 GBP nebo méně; nebo 3. podle jejich finančních příspěvků na nákup a opravu nebo jejich finanční příspěví k zajištění takových potřeb formou dluhu, což může být doloženo dokumentací.
	In addition, in the event of separation or divorce [Enter first party forename] will pay maintenance to [Enter second party forename] in the sum equal to one half of the mortgage on the matrimonial home for a period of six months from the date of separation <i>[delete / amend as appropriate]</i> .		V případě odluky nebo rozvodu manželství bude [uved'te křestní jméno první strany] po dobu šesti měsíců od data, kdy se tak stane, platit výživné [uved'te křestní jméno druhé strany] v součtu rovnajícimu se polovině hypotéky na rodinnou domácnost <i>[nehodící se škrtněte/doplňte]</i> .
4	In the event of the dissolution of the marriage by divorce or of a decree of judicial separation or death:	4	V případě zániku manželství rozvodem, soudní odlukou nebo smrtí:

<p>(i) Neither shall make any financial claims of any kind upon the other or upon the estate of the deceased and the parties agree to incorporate the terms of this agreement so far as may be relevant into a consent order of the court on divorce.</p> <p>(ii) Each agrees to make no claim on the estate of the other under the Inheritance (Provision for Family and Dependants) Act 1975 and to seek an order dismissing any such entitlement to apply under section 15 of that Act.</p> <p>5 Nothing contained in this agreement shall preclude either party from voluntarily making lifetime gifts to the other or from voluntarily making provision for the other by Will, codicil, trust or otherwise. Such voluntary provision shall not be construed as a waiver of any provision of</p>	<p>(i) Ani jedna ze stran vůči druhé straně nebo pozůstalosti zesnulé strany nebude mít žádné finanční nároky, a strany se dohodly zahrnout podmínky této smlouvy v takovém rozsahu, aby byly relevantní pro souhlas soudu o rozvodu.</p> <p>(ii) Každá ze stran souhlasí, že si nebude činit nárok na pozůstalost druhé strany podle zákona Inheritance Act 1975 (ustanovení Rodina a vyživované osoby), a nebude usilovat o rozkaz soudu takový návrh zamítnout podle odst. 15 tohoto zákona.</p> <p>5 Žádné ustanovení této smlouvy nebrání stranám libovolně obdarovávat druhou stranu nebo libovolně provádět opatření pro druhou stranu formou závěti, kodicilu, trustu nebo jinak. Takové libovolné opatření nebude vykládáno jako zřeknutí se žádného ustanovení</p>
--	--

<p>this agreement or as evidence that there is or was any agreement or understanding between [Enter first party forename] and [Enter second party forename] otherwise than is specifically contained in this agreement.</p> <p>6 If any court shall at any time hold that any provision of this agreement is either invalid or unfair [Enter first party forename] and [Enter second party forename] agree that they will invite that or any other court to disregard that provision but nevertheless to give effect to the other provisions and to the overall purpose of the agreement.</p> <p>7 The terms of this agreement will continue in force notwithstanding the dissolution or annulment of the marriage or the separation of [Enter first party forename] and [Enter second party forename].</p> <p>8 This agreement shall be governed by and construed in accordance with the law of</p>	<p>této smlouvy ani jako důkaz toho, že mezi [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] je nebo byla dohoda nebo ujednání lišící se od výslovného obsahu této smlouvy.</p> <p>6 Pokud jakýkoliv soud shledá jakékoliv ustanovení této smlouvy za neplatné nebo nespravedlivé, [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] se dohodli, že takový či jiný soud vyzvou k tomu, aby takové ustanovení nebylo vzato v potaz, avšak aby ostatní ustanovení a celkový účel smlouvy byl uveden v platnost.</p> <p>7 Podmínky této smlouvy zůstanou platné i v případě zániku nebo zrušení manželství či odluky [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany].</p> <p>8 Tato smlouva se řídí a vykládá v souladu se zákony Anglie a Walesu. Pokud podle smlouvy nebo kvůli manželství musí být</p>
--	--

<p>England and Wales. If any application is or has to be made to the court pursuant to this agreement or relating to the marriage and the courts of England and Wales have jurisdiction at that time and the courts of one or more other legal jurisdictions also have jurisdiction to entertain the application,</p> <p>[Enter first party forename] and [Enter second party forename] agree that they intend the courts of England and Wales to deal exclusively with such application.</p> <p>9 [Enter first party forename] and [Enter second party forename] shall each pay their own costs of and incidental to this agreement.</p> <p>IN WITNESS whereof this agreement has been signed as a deed by the parties the day and year first before written</p> <p>Signed as a deed by [Enter first party forename]</p> <p>Before:</p>	<p>soudu podána jakákoliv žádost a soudy Anglie a Walesu k tomu v tu dobu mají pravomoc a soudy s jinými soudními příslušnostmi k tomu také mají pravomoc, [uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno druhé strany] se dohodli, že mají v úmyslu, aby takovou žádost řešily výhradně soudy Anglie a Walesu.</p> <p>9 [Uved'te křestní jméno první strany] a [uved'te křestní jméno první strany] si každý zvlášť hradí náklady za uzavření smlouvy a se smlouvou spojené.</p> <p>NA DŮKAZ ČEHOŽ byla tato smlouva formou právní listiny sepsána stranami výše uvedeného dne a roku</p> <p>Podepsáno jako právní listina [uved'te křestní jméno první strany]</p> <p>Před:</p>
---	---

Witness name: [Enter witness's name]	Jméno svědka: [uved'te jméno svědka]
Witness signature	Podpis svědka
Witness address: [Enter witness's address]	Adresa svědka: [uved'te adresu svědka]
Witness occupation: [Enter witness's occupation]	Zaměstnání svědka: [uved'te zaměstnání svědka]
Signed as a deed by [Enter second party forename]	Podepsáno jako právní listina [uved'te křestní jméno druhé strany]
Before:	Před:
Witness name: [Enter witness's name]	Jméno svědka: [uved'te jméno svědka]
Witness signature	Podpis svědka
Witness address: [Enter witness's address]	Adresa svědka: [uved'te adresu svědka]
Witness occupation: [Enter witness's occupation]	Zaměstnání svědka: [uved'te zaměstnání]

APPENDIX A				PŘÍLOHA A			
Schedule of Financial Information				Souhrn finančních informací			
Asset	First party forename	Second party forename	Joined	Jméno	Křestní jméno první strany	Křestní jméno druhé strany	Příspěvo
Property [insert address, value and mortgage details]	[Enter in £s amount owned by first party]	[Enter in £s amount owned by second party]	[Enter total in £s]	Nemovitost [uvedte adresu, hodnotu a hypoteční detaily]	[uvedte v librách částku vlastněnou první stranou]	[uvedte v librách částku vlastněnou druhou stranou]	[uvedte celkovou částku librách]
Bank/Build ing Soc a/c [insert a/c name and number]	[Enter in £s amount owned by first party]	[Enter in £s amount owned by second party]	[Enter total in £s]	Banka / budova běžný účet [číslo]	[uvedte v librách částku vlastněnou první stranou]	[uvedte v librách částku vlastněnou druhou stranou]	[uvedte celkovou částku librách]
Cars	[Enter in £s amount owned by first party]	[Enter in £s amount owned by second party]	[Enter total in £s]	Automobily	[uvedte v librách částku vlastněnou první stranou]	[uvedte v librách částku vlastněnou druhou stranou]	[uvedte celkovou částku librách]
Jewellery [list items]	[Enter in £s amount owned by first party]	[Enter in £s amount owned by second party]	[Enter total in £s]	Šperky [uvedte položky]	[uvedte v librách částku vlastněnou první stranou]	[uvedte v librách částku vlastněnou druhou stranou]	[uvedte celkovou částku librách]
Insurance policies [insert name and policy number]	[Enter in £s the current surrender value NOT the expected maturity value for any insurance policies owned by first party]	[Enter in £s the current surrender value NOT the expected maturity value for any insurance policies owned by first party]	[Enter total in £s]	Pojistné smlouvy [uvedte název a číslo smlouvy]	[zadejte v librách aktuální odkupní hodnotu pojistky, NIKOLIV limit splatnosti všech pojistných smluv vlastněných první stranou]	[zadejte v librách aktuální odkupní hodnotu pojistky, NIKOLIV limit splatnosti všech pojistných smluv vlastněných první stranou]	[uvedte celkovou částku librách]
Pensions [insert name of pension provider]	[Enter in £s the cash equivalent transfer value of any pensions owned by first party]	[Enter in £s the cash equivalent transfer value of any pensions owned by second party]	[Enter total in £s]	Důchod [uvedte poskytovatele důchodu]	[uvedte v librách peněžní hodnotu odpovídající převodní hodnotě veškerého důchodu vlastněného první stranou]	[uvedte v librách peněžní hodnotu odpovídající převodní hodnotě veškerého důchodu vlastněného první stranou]	[uvedte celkovou částku librách]

APPENDIX B

[Attach Declaration of Trust (if any)
prepared by solicitor here]

APPENDIX C

ZobrazitText nemůže mít větší rozsah

	Enter name of First party	Enter name of second party
Items owned prior to marriage	List items	List items
Items given individually during the marriage by third parties or by the other	List items	List items

PŘÍLOHA B

[Zde přiložte dohodu o
spoluvlastnictví zhotovenou
advokátem]

PŘÍLOHA C

[Vypište obsah rodinné domácnosti]

	[uved'te jméno první strany]	[uved'te jméno druhé strany]
Položky vlastněné před uzavřením manželství	Vypiště položky	Vypiště položky
Položky darované jednotlivě od třetích stran nebo od druhé strany během manželství	Vypiště položky	Vypiště položky

SUMMARY

This Bachelor's thesis deals with a contrastive analysis of Prenuptial Agreement samples written in Czech and English. The total number of documents analysed is 10, out of which 4 are Czech. American and British English is distinguished in the thesis, with four prenuptial agreement samples being American and two British (it was impossible to find four samples due to the limited accessibility of British samples). The aim of the thesis is to identify differences between Czech and English prenuptial agreements (with pointing out differences between the American and British ones) which may result in translation difficulties. Translators of this type of documents may find the thesis useful as it detects parts which are difficult to be translated and suggests possible solutions.

Since legal language is bound to its legal context, the first (theoretical) part analyses the legal systems to which the Czech Republic, the USA and the UK belong (the UK is reduced to England and Wales only as other parts of the UK are different in terms of law). Family law of the three countries is briefly described as well as property relations between spouses, with the core part being the role of prenuptial agreements.

The essential part of the thesis is linguistic analysis of the prenuptial agreement samples. The analysis is divided into four parts: prenuptial agreements in terms of their structure, stereotypical phrases, terminology, and syntax and style. The aspects of prenuptial agreements discovered are demonstrated on excerpts of the sample documents. The chapters dealing with stereotypical phrases and terminology are the most relevant for translation purposes and are therefore presented as a table of two columns where the phrases or terms of both languages and suggested translation solutions are to be found next to each other so that it was easy-to-follow for readers.

Translation of selected prenuptial agreements is also a part of the thesis. Two Czech agreements translated into English and one American and one British translated into Czech are attached to the thesis, being an outcome of the knowledge gained while working on the analysis, both linguistic and legal.

Translators of prenuptial agreements from Czech to English or vice versa may benefit from the thesis, to which an attached collocation glossary containing collocations of Czech and English terms listed in the part of the analysis dealing with terminology also contributes.

BIBLIOGRAFIE

ALCARAZ, Enrique a Brian HUGHES, 2002. *Translation Practices Explained*. Manchester: St. Jerome Publishing.

BÁZLIK, Miroslav a Patrik AMBRUS. 2009. *Legal English and its grammatical structure*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR.

BÍČOVSKÝ, Jaroslav, HOLUB, Milan a Milan Pokorný, 2009. *Společné jmění manželů*. Vyd. 2. Praha: Linde.

CAO, Deborah, 2007. *Translating law*. Buffalo: Multilingual Matters.

CLARKSON, Chris, HILL, Jonathan a Mark THOMPSON, 2001. *Study on Matrimonial Property Regimes and The Property of Unmarried Couples in Private International Law and Internal Law: National Report United Kingdom England*. Den Haag, NDL/ Louvain-la-Neuve, BEL: T.M.C. Asser Institute/UCL.

CRYSTAL, David a Derek DAVY, 1969. *Investigating English Style*. London: Longman.

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ, Eva MINÁŘOVÁ a Jan CHLOUPEK, 2003. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV nakladatelství.

DIJK, Teun A. 1980. *Macrostructures: an interdisciplinary study of global structures in discourse, interaction, and cognition*. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

DUCKWORTH, Mark a Arthur Spyrou, eds. 1995. *Law Words: 30 essays on legal words & phrases*. Sydney: Centre for Plain Legal Language.

DVOŘÁK, Jan a Jiří SPÁČIL, 2010. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. Vyd. 3. Praha: Wolters Kluwer.

GREGORY, John D., SWISHER, Peter N. a Robin F. WILSON, 2013. *Understanding Family Law*. 4th ed. New Providence, N.J.: LexisNexis.

HRUŠÁKOVÁ, Milana a Lenka WESTPHALOVÁ, 2011. *Family Law in the Czech Republic*. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer.

HRUŠÁKOVÁ, Milana a Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ, 2006. *České rodinné právo*. Brno: Masarykova Univerzita a nakladatelství Doplněk.

HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, a WESTPHALOVÁ, Lenka a kol., 2014. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975). Komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck.

HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol., 2015. *Rodinné právo*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck.

HUNGR, Pavel, 2008. *Srovnávací právo – Právní kultury*. Vyd. 1. Brno: Key Publishing.

CHROMÁ, Marta, 2014. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum.

JELÍNEK, Milan. 1996. Styl administrativně-právní. In: *Jazyk a jeho užívání. Sborník k životnímu jubileu prof. O. Uličného*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. s. 240–250.

KATZ, Sanford N., 2015. *Family Law in America*. New York: Oxford University Press.

KNAPP, Viktor, 1996. *Velké právní systémy (Úvod do srovnávací právní vědy)*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck.

KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ, 2010. *Překlad a překládání*. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.

KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, 2003. Předmanželská smlouva de lege lata a rekodifikace českého rodinného práva. In: *Právní rozhledy*. Praha: C. H. Beck, s. 263-270.

MAN, Oldřich, 1969. Jazykové šablony v odborném stylu. In: *Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4–5, Slavica Pragensia XI*. Praha: Carolinum, s. 103-111.

MELZR, Filip, TÉGL, Petr a kol, 2016. *Občanský zákoník – velký komentář – svazek IV - § 655-975*. Praha: Leges.

- PALMER, F. R., 1988. *The English Verb*. 2nd ed. New York: Longman.
- PEARSON, Philippa, 2012. *Prenuptial Agreement eKit*. [e-kniha]. Lawpack Publishing Limited. Dostupné z:
www.lawpack.co.uk/cohabitation/product1688.asp
- SENDALL, Jane, 2015. *Family Law Handbook*. New York: Oxford University Press.
- THE LAW COMMISSION, 2014. *Matrimonial Property, Needs and Agreements*. Office. Law Commission. Dostupné z:
www.gov.uk/government/publications.
- TOMÁŠEK, Michal. 2003. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde.
- VANDEN BULCKE, Patricia a Armand HÉROGUEL, 2011. Quality Issues in the Field of Legal Translation. In: *Perspectives on Translation Quality*. Berlin: Walter de Gruyter, s. 211–248.
- ZUKLÍNOVÁ, Michaela a Jiří PSUTKA, 2012. *Spoluvlastnictví a společné jmění manželů. § 136-151 občanského zákoníku. Podrobný komentář k jednotlivým ustanovením včetně vybrané judikatury a komentáře k právní úpravě této problematiky v novém občanském zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.)*. Praha: Linde.

Internetové zdroje:

- ELROD, Linda, 2009. *The Federalization of Family Law* [online]. American Bar Association: ©2009. [cit. 30. 3. 2017]. Dostupné z:
http://www.americanbar.org/publications/human_rights_magazine_home/human_rights_vol36_2009/summer2009/the_federalization_of_family_law.html
- HRDINA, Antonín. *Manželství v současném českém i kanonickém právu*. [online]. Společnost pro církevní právo: ©1999-2017. Dostupné z:
<http://spcp.prf.cuni.cz/15-20/16-hrdin.htm>
- CHALOUPKOVÁ, Iva. *Kdo je právník, advokát, notář*. [online]. Česká advokátní komora: ©2012. [Cit. 15. 4. 2017]. Dostupné z:
<http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=3249>

LAW COMMISSION. [online]. Law Commission: ©2017. [Cit. 30. 3. 2017]
Dostupné z: www.lawcom.gov.uk

MD PRYKE NOTARY PUBLIC. *UK Notaries Public – How they differ from US Notaries – Part 1*. [online]. MD Pryke Notary Public: ©2010. [Cit. 15. 4. 2017].
Dostupné z:
<http://www.mdpryke-notary.com/2010/03/uk-notaries-public-%E2%80%93-how-they-differ-from-us-notaries-%E2%80%93-part-1/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2009. *Notář – podmínky pro získání povolení a náležitosti žádosti*. [online]. BusinessInfo.cz: ©2009. [Cit. 15. 4. 2017].
Dostupné z:
<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/notar-povoleni-a-nalezitosti-zadosti-1671.html>

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. *Projednání pozůstalosti*. [online].
Notářská komora české republiky. [Cit. 15. 4. 2017]. Dostupné z:
<https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/projednani-pozustalosti>

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. *Vyhrazení vzniku společného jmění na dobu zániku manželství* [online]. Notářská komora české republiky. [Cit. 15. 4. 2017]. Dostupné z:
<https://www.nkcr.cz/sluzby/rodina-majetek-a-ochrana-prav/vyhrazeni-vzniku-spolecneho-jmeni-na-dobu-zaniku-manzelstvi>

PROZ.COM. *First before written. Czech translation: aforementioned*. [online].
ProZ.com: ©2002. [Cit. 15. 4. 2017]. Dostupné z:
http://www.proz.com/kudoz/English/law_patents/214957-first_before_written.html

STEWART, James, 2015. *Family law in UK (England and Wales): overview*. [online].
Thomson Reuters. Practical Law: ©2015. [Cit. 30. 3. 2017]. Dostupné z:
[https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-590-4465?__lrTS=20170503084246388&transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)#a628777](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-590-4465?__lrTS=20170503084246388&transitionType=Default&contextData=(sc.Default)#a628777)

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AKADÉMIE VĚD ČR. *Psaní čárky v souvětí*. [online].
Internetová jazyková příručka: ©2008–2016. [Cit. 15. 4. 2017]. Dostupné z:
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=151>

Zákony:

ELIÁŠ, Karel a SVATOŠ, Marek, eds., 2012. *Nový občanský zákoník 2014. Rejstřík*.
Ostrava: Sagit.

NATIONAL CONFERENCE OF COMMISSIONERS ON UNIFORM STATE
LAWS, 1983. *Uniform Premarital Agreement Act. With Prefatory Note and
Comments*. Dostupné z:
www.uniformlaws.org

Slovníky:

BLACK, Henry Campbell, 2004. *Black's law dictionary*. 8th ed. Editor Bryan A.
GARNER. St. Paul, MN: Thomson-West.

BLACK, Henry Campbell, Joseph R. NOLAN a Jacqueline M. NOLAN-HALEY,
1991. *Black's law dictionary: definitions of the terms and phrases of American and
English jurisprudence, ancient and modern*. 6th ed. / . St. Paul, Minn.: West Publishing.

BLACK, Henry Campbell. *Black's law dictionary: definitions of the terms and phrases
of American and English jurisprudence, ancient and modern*. 4th rev. ed. St. Paul:
West Publishing, 1968.

COLLIN, P. H., 2004. *Dictionary of Law*. 4th ed. London: Bloomsbury.

CHROMÁ, Marta, 1995. *Anglicko-český právní slovník*. Praha: Leda.

CHROMÁ, Marta, 2003. *Česko-anglický právní slovník s vysvětlivkami*. Praha:
LEDA.

LYNTON, Jonathan, 1995. *Ballentine's Legal Dictionary and Thesaurus*. New York:
The Thomson Learning.

MADAR, Zdeněk a kol., 1999. *Slovník českého práva. 2. rozšířené a podstatně přepracované vydání podle stavu k 1. 1. 1999.* Praha: Linde.

Merriam Webster's Dictionary of Law, 1996. Springfield, Massachusetts: Merriam-Webster, Incorporated.

Oxford Dictionary of Law. 4th ed, 1997. Oxford: Oxford University Press.

Internetové slovníky:

Collins. [online]. Dostupné z: www.collinsdictionary.com

Glosbe. [online]. Dostupné z: www.glosbe.com/cs/en

Oxford Dictionaries. [online]. Dostupné z: www.oxforddictionaries.com

ANOTACE

ANOTACE V ČJ

Tématem bakalářské práce je kontrastivní analýza předmanželské smlouvy v českém a anglickém jazyce z pohledu překladu. V rámci teoretické části jsou předmanželské smlouvy zasazeny do příslušného právního kontextu. Stěžejní částí je kvalitativní analýza příkladů předmanželských smluv z českého, britského a amerického prostředí, na jejímž základě je zhotoven překlad vybraných smluv z češtiny do angličtiny i z angličtiny do češtiny. Příklady předmanželských smluv jsou analyzovány z hlediska struktury, jazykových šablon, terminologie a syntaxe a stylu. Práce rovněž obsahuje kolokační glosář zaměřený na kolokace anglických i českých termínů. Cílem práce je určení rozdílů mezi česky a anglicky psanými předmanželskými smlouvami, které mohou způsobit překladatelské problémy, a zejména u těchto problematických míst nabídnout možná řešení.

Klíčová slova: předmanželská smlouva, kontrastivní analýza, překlad, právní jazyk, právní systémy

ANOTACE V AJ

The Bachelor's thesis deals with a contrastive analysis of Prenuptial Agreements written in Czech and English. The theoretical part sets prenuptial agreements into their legal context. The essential part of the thesis is a qualitative analysis of Czech, British, and American prenuptial agreements, based on which selected agreements are translated from Czech into English and from English into Czech. The prenuptial agreement samples are analysed in terms of their structure, stereotypical phrases, terminology, and syntax and style. A collocation glossary is included to list collocations of English and Czech terms. The aim of the thesis is to identify differences between prenuptial agreements written in Czech and English which may result in translation difficulties, and to suggest possible solutions of such problematic spots especially.

Keywords: prenuptial agreement, contrastive analysis, translation, legal language, legal systems